

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN “SANAT EĞİTİMİ” DERSİ ALAN VE ALMAYAN ÖĞRENCİLERİN POPÜLER KÜLTÜRE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE INTERVIEWS OF POPULAR CULTURE IN THE "ART EDUCATION" OF THE GRADUATE TEACHER STUDENTS

Yrd.Doç.Dr. Mustafa DİĞLER

Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
001mustafadigler@gmail.com, Aksaray/Türkiye

ÖZ

Popüler kültür günümüz insanını sayısız tehlikelerle karşı karşıya bırakır. Bu tehlikelerden en büyüğü ucuz beğeni olarak adlandırılan kitsch kültürüdür. Kitsch kültürün dışında ortaya çıkan tüketim olgusu, post modern çağın getirilerinden biri olmuştur. İhtiyaç dışında, lükse verilen önem ve imaj olgusu, tüketim toplumunu oluşturur. Kitle iletişim araçları; kitsch kültürü ve tüketim kültürünü besleyerek popüler olanı meydana getirir. Popüler kültür bireylere değil kitlelere hitap ettiği için, herkese aynı hisseleri yaratan basit şeyleri el üstünde tutar ve yayar.

Sanat eğitimi ile popüler kültür arasında sürekli bir çekişme söz konusudur. Sanat eğitimi sağlıklı bir şekilde alan bireyler yaşadığı çevrede etrafında gelişen olaylara tek bir bakış açısı ile değil de farklı bakış açıları ile bakmalarını sağlar aynı zamanda sanat eğitimi insanların kendilerini daha rahat ifade etmeleri sağlayacak bir yetenek geliştirmelerini sağlar. Popüler kültür insanın yaşadığı çevreyi tek bir bakış açısı ile görmeye zorlar. Popüler kültürden beslenen bireyler popüler kültürün dayattığı aynı filmi izler, aynı müzik parçasını tercih eder ve aynı popüler kitapları okurlar bu tarz birlikte düşünüp hareket eden bireyler popüler kültürün kıskacına girmiştir. Popüler kültürün kıskacına girmiş bireylere sanat eğitimi verilmek suretiyle onların seçici bir okur, izleyici ve dinleyici olması ayrıca karşısındaki bireyleri eleştirebilen ve eleştirilmeye açık olmasını sağlar. Sanat eğitimi insanların sanat eseri olan bir nesne ile sanat eseri niteliği taşımayan nesnelere birbirinden ayırt edebilmesinde ve insanların yaşamlarını ve çevrelerini biçimlendirmelerine yardımcı olur.

Bu araştırma; günümüzde tüm yaşam alanımıza sızmış bulunan popüler kültürün yol açtığı zararları ve popüler kültürün sanat eğitimi üzerindeki etkilerinin saptanması amacıyla yapılmıştır. Yürütülmüş olan bu çalışmada popüler kültürün ve kitsch'in ateşlediği tüketim toplumu ve modern sanat arasındaki güçlü bağlantıyı ortaya çıkarmak için Eğitim Fakültelerinin Sınıf Öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerden sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin ve sanat eğitimi dersini almamış öğrencilerin konuyla ilgili görüşlerine başvurulmuştur.

Bu araştırma tarama yöntemi ile yapılmıştır. Bu çalışmada uygulanan yöntemle ilişkin veriler, literatür taraması ve bilgi toplama formları ile elde edilmiştir. Bu çalışmanın çalışma grubu, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliğindeki öğrencilerden oluşmaktadır.

Bu çalışmada popüler kültür ile sanat eğitimi arasındaki ilişkiyi ölçecek bilgi toplama formları ile elde edilen veriler çalışmanın amaçları doğrultusunda birbirinden bağımsız gruplar için t testi, sanat eğitimi dersi alan öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyleri ile popüler kültürün günlük yaşamlarına ve almış oldukları sanat eğitimine etkilerine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulabilmek için Tek Yönlü Varyans Analizi Ve Tukey testi uygulanmış ve bu uygulamaların dışında, yüzde%, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapmayı içeren betimsel istatistik tekniklerinden faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Popüler kültür, ‘Sanat eğitimi, Sınıf Öğretmenliği, Kitsch.

ABSTRACT

Popular culture confronts today's people with numerous dangers. This is the kitsch culture that is called the cheapest favorite from the danger. Out of the Kitsch culture, the emergence of consumption has been one of the things brought to the post modern age. Apart from necessity, the importance given to the image and the image phenomenon constitute the consumer society. Mass media; kitsch cultures and consumption cultivates the popular culture. Because popular culture appeals to masses, not individuals, everyone keeps and spreads simple things that create the same feelings.

There is a constant controversy between art education and popular culture. Individuals who receive arts education in a healthy way can look at events that develop around them in a way that does not have a single point of view but with different perspectives. At the same time, art education provides a talent for people to express themselves more easily. Popular culture forces people to see the environment they live in from a single point of view. Individuals fed from popular culture follow the same film that the popular culture imposes, prefer the same piece of music, and read the same popular books. Popular culturally enmeshed individuals are given arts education to enable them to be selective readers, audiences and listeners, as well as being open to criticizing and criticizing individuals against them. Art education helps people distinguish between objects that are artworks and objects that do not artworks, and help shape people's lives and environments.

This research; Today, our entire living space has been infiltrated by the popular culture and the damage caused by the popular culture art education was done in order to determine the effects. In this study conducted, the opinions of the students who took the art education course and the students who did not have the art education course were consulted in order to reveal the strong connection between popular culture and consumer society fired by kitsch and modern art in the Department of Classroom Teaching of Education Faculties.

This research was done by screening method. Data on the method applied in this study were obtained by literature search and information collection forms. The study group of this research consists of the students in the Primary Education Department of the Faculty of Education of Cumhuriyet University.

In this study, the relationship between popular culture and arts education was investigated in terms of the relationship between socio-economic levels of popular culture and daily life of the students who took art education course and their effects on art education. One-way ANOVA and Tukey test were applied to find a difference, and apart from these applications, descriptive statistical techniques including percentage, frequency, arithmetic mean and standard deviation were used.

Key words: Popular culture, 'Art education, Classroom teacher, Kitsch

1. GİRİŞ

Hançerlioğlu kültürü şöyle ifade etmektedir; “çoğunlukla bir duyuş ve düşünüş birliğini sağlayan bütün değerlerin tümü olarak tanımlar. Bu bütünlük içerisinde gelenek, görenek ve sanat değerleri yer alır. Felsefi açıdan kültür, “insanın belli bir ereğe göre meydana getirdiği üretimin tümüdür. Kültür, tarihsel bir olgudur ve insan faaliyetinin tüm özdeksel ve tinsel kazançlarını dile getirir” (Hançerlioğlu, 1989;232).

Kültür, yani yaşantı ve inançlar kalıtımla değil; öğrenmeyle kuşaktan kuşağa veya etkileşim yoluyla komşu kültürler arasında geçiş yapar. Kural ve gelenekler, düşünce ve hayat tarzları, sembol ve ideolojiler kuşaktan kuşağa aktarılırken, bu yayılma dışı doğru da olmaktadır. Yayılma dağ, deniz gibi coğrafi engelleri aşabilir, çok uzak bölgelere varabilir; savaş, göç, ticaret ve iletişim araçlarıyla hızlanır (Mülayim, 1994, s.92). Özellikle kitle iletişim araçları, büyük topluluklara yayılmasıyla popüler kültürün oluşumunda en büyük etmen olmuştur. Herkes tarafından kabul gören ve bununla birlikte sömürülen kitlelerin oluşturduğu pop yaşam tarzını bulaşıcı bir hastalık gibi, akıttığı zehri belli etmeden yaşamın her alanına sızdırmıştır.

Antik Yunan'da “yüksek” yurttaşların, “alçak” da kölelerin kültürüdür ve köleler sayıca fazladır. Popüler kültürden, sınıflı toplumun kentsel bir yapıda var olduğu andan itibaren bahsedilebilir (Akyıldız, 2006, s.69). Buna göre popüler kültür çoğunluğun benimsediği kültür Şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca sayıca fazla olan diğer bir değişle kitleyi oluşturanların; ezilen, sömürülen ve üzerinden çıkar sağlanan kesim olarak tanımlanabilir.

Gans popüler kültürü şu şekilde ifade etmektedir; “Popüler kültürün meydana getirilme sürecinin eleştirisi, birbiriyle ilişkili üç suçlamadan oluşmaktadır: kitle kültürünün kar amacıyla kurulmuş bir sanayi olduğu; bu sanayinin kar edebilmesi için bir kitle izleyicisine çekici gelebilecek, homojen ve standardize edilmiş ürünler yaratması gerektiği; ve bunun gerektirdiği süreçte de, sanayinin yaratıcıyı toplu üretim montaj şeridindeki bir işçiye dönüştürdüğü, kendi beceri ve değerlerini bireysel olarak ifade etmesini engellediğini “söylemektedir (Gans, 2007, s.44).

Lowenthal günümüz dünyasındaki popüler kültüre dört elle sarılan kitleyi şu şekilde açıklamaktadır; “Modern uygarlığın mekanikleşmiş çalışma sürecinde bireyin önemini kaybedişi, halk sanatının ya da “yüksek” sanatın yerini alan kitle kültürünü ortaya çıkartmıştır. Bir popüler kültür ürünü gerçek sanatın hiçbir özelliğini taşımaz; ama tüm popüler kültür medyasında görüldüğü üzere kendine özgü özellikleri vardır: standardizasyon, stereotipleme, tutuculuk, kandırmaca, dalavere ile yutturulmuş tüketim malları.olarak nitelemektedir (Aktaran: Gans, 2007, s.44).

Dwight Macdonald ise Lowenthal'in görüşünü şu şekilde ifade etmektedir; “Kitle kültürü yukarıdan dayatılmaktadır. İşadamlarının tuttuğu teknisyenlerce üretilir; izleyicisi, katılımı satın alma ya da almama seçiminden ibaret olan edilgen tüketicilerdir. Kısacası, Kitsch'in Efendileri, kar etmek veya sınıfsal egemenliklerini sürdürmek amacıyla kitlelerin kültürel gereksinimleri sömürürler (Aktaran: Gans, 2007;44). Çoğunluğu oluşturan kesim, hiçbir sorgulamaya yer vermeden bu tüketim ürünlerini benimser ve kendilerine yapılan dayatmanın farkında olmadan popüler kültürün köleleri olurlar.

Güleç popüler kültür ve sanat kavramlarını şu şekilde ifade etmektedir; “sanayi devrimi sonrası oluşan yeni dönemin kültürünü, tamamıyla kültür endüstrilerinin bir ürünü saymak abartılı olmayacaktır. Kültür endüstrisi, kültürel ortamın bütünüyle Şekillenmesinde etkin bir rol oynarken, en belirgin etkisini sanat formları üzerinde göstermiş, modern birer olgu olan boş zaman ve can sıkıntısı kavramları sonucu, daha doğrusu eş zamanlısı olarak eğlenceyi üretmiştir” (Güleç, 2006;221).

Günümüzde insanlar sanat etkinliklerini kültürel faaliyetler olarak görmekten çok onları birer eğlence aracı olarak kullanmaktadırlar. Buda sanatın ne olduğu sorunsalının iyice tartışılmasını sağlayan kitsch kültürü oluşturmaktadır. Sanat adı altında eğlence için yapılan işler; aslında çoğunluğu çekmek amacıyla maddi güçlere bağımlıdır ve bu sebeple topluluğun kolay algılayabileceği, yoruma yer bırakmayan, sadece ağlatan ya da güldüren ve aslında bütünüyle ucuz beğeni ürünü olan kitsch işleri ortaya çıkarır.

Richard Hamilton Pop sanatı Şu Şekilde tanımlamıştır: “Popülerdir (kitleler için tasarlanmıştır). Geçicidir (kısa vadeli bir çözümdür). Harcanabilirdir (hemen unutulur). Ucuzdur (seri üretilmiştir). Gençtir (hedef kitlesi gençliktir). Esprilidir. Seksidir. Numaracıdır. Gösterişlidir. Ticaretin büyüğüdür” (Aktaran: Antmen, 2008;159). Sanat, pop kültürün aksine kalıcıdır, yüzyıllar geçse de değerini kaybetmez. Yaratıldığı ortamda tektir, eşi benzeri yoktur. Yalan söylemez her Şeyiyle ortadır. Gösterişli değil görkemlidir. Ticari kaygıları yoktur. Sanatın en önemli amaçlarından biri; hayata karşı farklı bakış açıları sunmaktır.

Popüler kültürün; bireyi tek bir biçime sokma çabası sanatın doğasına tamamen aykırıdır. Sanat eğitimi tüm insanlık için yaşamda ekmek, su ve hava kadar önemli bir yere sahiptir. Sanat eğitimi; kişiye özeldir kişi verilen eğitimden yeteneği kadarını alabilir. Sanat eğitimi insanın oluşturma gücünü eğitmek, estetik düşünce gücünü geliştirmek, bilincini örgütlemek ayrıca kişinin estetik yaşantılarını temellendirebilmek için gereklidir.

Sanat eğitimi; sosyal bir birey olan insanlar arasındaki ilişkileri düzenlediği, bireylerin kendi ortak faydaları adına işbirliği oluşturmalarını sağladığı ayrıca doğruyu ifade edip doğruyu – yanlışını birbirinden ayırt etmelerini sağladığı, bir işe başlayıp o işi huzurla bitirme sevincini, paylaşmanın verdiği hazzı tattırdığı, bireylerin yeni şeyleri öğrenme isteklerini arttırdığı ve üretken olmalarını sağladığı için çok önemlidir. Sanat eğitimi bireylere olumlu analiz yapmayı öğrettiği için bireylerde belli şekillerde gözlem yapabilmelerini sağlar ayrıca ortaya orijinal fikirler koymalarını, buluş yapmalarını, kişisel gelişimlerini de olumlu yönde destekler ve pratik düşünme özelliklerini geliştirmeye yardımcı olur.

Erbay’ a göre; “sanat eğitimi insanların karşılaştıkları olaylar karşısında; olaylar gerçekleşmeden beyinde olayları kurgulayarak çözüme daha çabuk ulaşma güçlerini artırır. Sanat eğitimi almış olan bireylerin el becerileri de hızlı bir şekilde gelişir ayrıca sentez yapmayı da öğrenirler. Yine kişinin almış olduğu sanat eğitimi onların olayları kendi benliğini ve kişiliğini koyarak çözümlene fırsatı sağlar. Bu sayede kişinin kendine olan güveni de artar. Sanat kişinin dünyayı ve kendisini tanıması ve gerektiğinde değiştirebilmesi için fırsat tanır” (Erbay, 2000;32).

Popüler kültür ve sanat eğitimi ciddi bir çatışma içerisindedir. Sanat eğitimi, öğrenciye farklı pencereler sunarak yaşadığı toplumu kendi bakış açılarıyla anlamasını sağlar. Popüler kültür ise, adeta hipnoz etkisi göstererek, yaşadığı gerçek dünyayı farklı algılamasına neden olur. Diğer bir deyişle; sadece eğlence üzerine kurulu, hayali bir dünya yaratır. Bireyin kendisine yabancılaşmasını sağlayarak dinlediği müzikten okuduğu kitaba kadar, etkisini her alanda gösterir.

Esas çıkış noktasını kitle iletişim araçları sayesinde bulan popüler kültürün ortaya çıkış evreleri Şu Şekilde tanımlanabilir: Popüler kültür olgu olarak da, kavram olarak da, ilk Aristo’nun metinlerinde yer alır. Bu metinlerde yüksek kültür ile alçak kültür farklılıklarını tanımlamıştır.

2. AMAÇ

Bu araştırmanın genel amacı; Popüler kültürün sanat eğitimine etkilerine yönelik küçük ölçekli bir literatür çalışması yapmak ve bu konuda Eğitim Fakültelerinin Sınıf Öğretmenliği Bölümlerinde okuyan ve ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin görüşlerini bulgulamaktır.

Sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin popüler kültüre yaklaşımlarını tespit etmek için şu sorulara cevap aranacaktır;

1- Popüler kültürün günlük yaşama etkileri nelerdir?

a) ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin günlük yaşama etkilerine yönelik görüşleri nelerdir?

b) ‘Sanat eğitimi dersini almayan öğrencilerin günlük yaşama etkilerine yönelik görüşleri nelerdir?

c) ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrenciler ile ‘Sanat eğitimi dersini almayan öğrencilerin popüler kültür hakkında görüşler arasında bir fark bulunmakta mıdır?

2- Popüler kültürün sanat eğitimine etkileri nelerdir?

a) ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin popüler kültürün sanat eğitimine etkilerine yönelik görüşleri nelerdir?

b) ‘Sanat eğitimi dersini almayan öğrencilerin popüler kültürün sanat eğitimine etkilerine yönelik görüşleri nelerdir?

c) ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrenciler ile ‘Sanat eğitimi dersini almayan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

3- Sınıf öğretmenliği bölümünde okumakta olan ve sanat eğitimi dersi alan öğrencilerin sosyo ekonomik düzeyleri ve popüler kültür arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

a) Sınıf öğretmenliği bölümünde okumakta olan öğrencilerinin babalarının öğrenim durumları ile popüler kültürün gündelik yaşamlarına etkilerine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

b) Sınıf öğretmenliği bölümünde okumakta olan öğrencilerinin annelerinin öğrenim durumları ile popüler kültürün gündelik yaşamlarına etkilerine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

c) Aylık eve giren net gelir ile popüler kültürün gündelik yaşamlarına etkilerine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

d) Çocukluğun geçtiği yer ile popüler kültürün gündelik yaşamlarına etkilerine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

e) Gençliğin geçtiği yer ile popüler kültürün gündelik yaşamlarına etkilerine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

4- Sanat eğitimi dersini alan sınıf öğretmenliği öğrencilerinin sosyo ekonomik düzeyleri ile popüler kültürün almış oldukları sanat eğitimi üzerindeki etkilerine ilişkin anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

a) Babanın öğrenim durumu ile popüler kültürün sanat eğitimine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

b) Annenin öğrenim durumu ile popüler kültürün sanat eğitimi üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

c) Aylık eve giren net gelir ile popüler kültürün sanat eğitimi üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

d) Çocukluğun geçtiği yer ile popüler kültürün sanat eğitimi üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

e) Gençliğin geçtiği yer ile popüler kültürün sanat eğitimi üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

3. ÖNEM

Bu araştırmanın;

1- Günümüzde popüler kültürün getirileriyle birlikte, kitle iletişim araçlarıyla çeşitli sanat etkinliklerini can sıkıntısı veya boş vakti değerlendirme olarak algılanıp algılanmadığı bulgulararak sorgulanabilmesi,

2- Popüler kültürün yarattığı olumsuzluklara yönelik küçük ölçekli bir literatür çalışmasının yapılması ve bu olumsuzlukların sanat eğitimiyle nasıl önlenebileceği,

3- İlgili çevrelerce, popüler kültür kavramına ve sanat eğitimine etkisini gündeme getirerek, bu konuda tartışma ortamı yaratabileceği açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

4. VARSAYIMLAR

Sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilere uygulanan veri toplama aracına öğrencilerin verdiği cevapların gerçeği yansıttığı varsayılmaktadır.

5. SINIRLILIKLAR

1- Bu araştırma Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü öğrencilerin (120) görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

2- Araştırmanın bulguları araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama formu ile sınırlıdır.

6. TANIMLAR

Bu bölümde araştırmanın temel kavramlarına ilişkin tanımlar verilmiştir:

Kültür: Tezcan'a göre; "İnsanların fiziksel ve toplumsal çevrelerine uyum sağlayabilmeleri için yarattıkları maddi ve manevi eserlerin tümüdür" (Tezcan, 1997;4).

Popüler: Herkes tarafından beğenilen ve tüketilen

Popüler kültür: Toplumun önemli bir bölümüne dayatılarak benimsetilen

Tüketim Kültürü: Barınmak, beslenmek, giyinmek gibi temel ihtiyaçların dışında, kapitalizmin öngörüleleriyle tüketme biçimi.

Kitsch: Turani'ye göre; "Değersiz ürüne sebep olan bir zevk körlüğü" (Turani,2003;46).

Postmodernizm: Yılmaz'a göre; "1950'lerin sonlarından itibaren kapitalist kültürün her alanında ortaya çıkan eğilim ve akımları kuşatan kavramsal bir çerçeve" (Yılmaz, 2006;339).

Pop Sanat: Yılmaz'a göre;"Yaygın", „herkesçe bilinen ve sevilen' anlamına gelen „popüler' sözcüğünden kısaltılmış olan pop, 1960'larda Amerikalı eleştirmenlerin kullanmaya başlamasıyla bir sanat akımının ismi olmuştur" (Aktaran: Yılmaz, 2006;181).

Sanat Eğitimi: Gençaydın'a göre;"İnsanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olacak koşulları hazırlayan ve bireyin kişilik kazanmasını sağlayan bir etkinliktir" (Gençaydın, 1990;44).

7. POPÜLER KÜLTÜR

7.1. Popüler Kültürün Tanımı

Çağan'a göre;"Popüler, başlangıçta Latince popularis'ten türeyerek halka ait anlamına gelen hukuki ve siyasi bir terimdir. 16. yüzyılda örneğin popüler hükümet terimi, halk tarafından kurulan ve yürütülen bir siyasi sistem anlamına geliyordu. Ama aynı zamanda, aşağı ya da değersiz anlamı da vardı. Sonradan hakim olan, yaygınca tercih edilen ya da çok beğenileni ifade eden modern anlamların içinde ise, beğenilmek için esaslı bir çaba göstermek de içeriyordu. Ancak 19. yüzyılda bayağı ve beğeni için hesaplılık anlamları da ölmemiş olmasına rağmen, popülerlerin tanımında bir perspektif değişikliği olmuş ve halkın üzerinde bir güç kurmak isteyenler açısından değil, halk açısından olumlu bir anlam ihtiva eden bir kavram olarak kullanılmaya başlanmıştır" (Aktaran: Çağan, 2003; 31).

Özbek'e göre; "sonradan bu kavram daha çok, "yaygınca tercih edilen" ya da "çok beğenilen" anlamında kullanılmıştır" (Özbek, 1990;84).

7.2. Popüler Kültür Eleştirisi

Gans popüler kültürün yaklaşık iki yüz yıllık eleştirisini dört ana tema da toplamıştır. Bu ayrıma göre;

1- Popüler kültür yaratmanın olumsuz özelliği. Popüler kültür sevimsizdir; çünkü, yüksek kültürün aksine, kar zihniyetli yatırımcılar tarafından sadece parasını ödeyen izleyici memnun etmek, üzere, toptan üretilir.

2- Yüksek kültür üzerindeki olumsuz etkiler. Popüler kültür yüksek kültürden alıntı yapar, böylece onu ayağa düşürür; ayrıca geleceğin pek çok yüksek kültür yaratıcısını baştan çıkarır, böylece onun yetenek kaynağı tükenir.

3- Popüler kültür izleyicileri üzerindeki olumsuz etkiler. Popüler kültür içeriğinin tüketilmesi en iyi olasılıkla sahte mutluluklar yaratır, en kötü olasılıkla da, izleyiciye duygusal olarak zarar verir.

4- Toplum üzerindeki olumsuz etkiler. Popüler kültürün yaygınlaşması yalnızca toplumun kültürel –ya da uygarlık- kalitesini düşürmekle kalmaz, aynı zamanda diktatörlüğe eğilimli demagogların kullanıldığı kitle ikna yollarına tuhaf bir biçimde ilgi gösteren, edilgen bir izleyici kitlesi yaratarak totaliter rejimlere çanak tutar" (Gans, 2007;43).

Yücel demiştir ki;”Popüler kültürün sadece belli bir kesimi memnun etmek üzere, sanatın yaratıcılığı ve özgünlüğünü hiçe sayarak üretilmesi, „kitle’ kavramının oluşmasına neden olmuştur. Belirlenen bu kitlenin istekleri adı altında üretilen sıg ve içi boş ürünler, izleyicinin beğenisiniymiş gibi sunulur ve tehlikesini gizlemektedir. Sadece belli bir kesimin zevkine ve anlayışına göre oluşan popüler kültürün en büyük tehlikesi; insanları tek tip kalıba sokarak sorgulamayan, araştırmayan, ne verilirse kabul eden bir zihniyete sokmuştur. Bu sebeple insanların çoğunluğunu birey olmaktan çok topluluk olmayı tehlike olarak görmemektedir. Bu bir tehlikedir çünkü „kitle’ olarak tanımlanan kesim, dünyaya tek bir açıdan bakarlar ve bu yüzden aynı şeylere gülüp aynı şeylere bağlarlar”(Yücel,2009;11).

Gans’a göre ; “popüler kültürün yüksek kültür içeriğinden alıntı yaparak onun ayağa düşmesine yol açması ve popüler kültürün iktisadi teşvikler sağlayarak olası yüksek kültür yaratıcılarının aklını çelebilmek gücü olması, dolayısıyla da yüksek kültürün kalitesine zarar getirdiği düşüncesindedir” (Gans, 2007;50).

Van den Haag bu sürece ilişkin düşüncelerini anlatıyor;“Eski yüksek kültürün popüler kültürce yozlaştırılması, doğrudan özgünlüğünü bozmaktan başlayarak, çeşitli biçimler alır. Stokowski’nin Bach’ı sulandırması, Rodgers ve Hammerstein’in Bizet’yi kabalaştırması... Freud’un gazetelerin okuyucuya öğütler köşelerine indirgenmesi (nasıl uyumlu bir biçimde mutlu olunabildiği). Yozlaştırma kırıp doğrama ve kısaltma biçimlerini de alır... Yapıtlar kesilir, özetlenir, sadeleştirilir ve tüm alışılmamış ya da estetik deneyimler süzülünceye dek yeniden yazılır...” (Aktaran;Gans, 2007;51).

Popüler kültürün izleyici üzerindeki etkileri en büyük tehlikedir. Çünkü burada insanların duyguları malzeme olarak kullanılır. İnsanlar; en çok neye ağlıyorsa, neye çok gülüyorlarsa, neye çok heyecanlanıyorlarsa o, popüler kültürün esas konusu olur. Ancak güldüren ağlatan ve heyecanlandıran olgu o kitlenin kişisel seçimi değildir. Popüler kültürün yoruma yer vermeyen tek bir görüşü olduğundan dolayı kitlelerin aynı şeylere gülüp aynı şeylere ağlamaları rastlantı değildir.

8. POP SANAT

Alloway’e göre; „yaygın’, „herkesçe bilinen ve sevilen’ anlamına gelen „popüler’ sözcüğünden kısaltılmış olan pop, 1960’larda Amerikalı eleştirmenlerin kullanmaya başlamasıyla bir sanat akımının ismi olmuştur (Yılmaz, 2006;181).

Görsel 1- Richard Hamilton *Günümüz evlerini bu denli farklı ve çekici kılan nedir?*

Germaner’e göre;”Pop Sanat 1950’lerde İngiltere’de ortaya çıkmış ve asıl gelişim alanını Amerika’da bulmuştur. Batı sanat tarihinde Richard Hamilton, Andy Warhol, Jasper Johns, Roy Lichtenstein, David Hockney, Claes Oldenburg gibi isimlerle yer almıştır”(Germaner, 1997;11).

İngiliz Pop Sanatı bir çok evreden oluşmaktadır. Birincisi Richard Hamilton’un kişiliğinin egemen olduğu dönemdir. Akımın oluşumu olan bu dönem teknoloji simgesi altında gelişir. 1956 ‘da Richard Hamilton “İşte Yarın” sergisinin afişi olan “Günümüz evlerini bu denli farklı ve çekici kılan nedir?” adlı kolajını yapmıştı (Görsel 1). Bu kolaj, Pop Sanatın tüm konularını kapsamaktadır. İlk kez “Pop” sözcüğü bu kolajda geçmektedir. Bu yapıt bir eleştiriden çok tüketim insanının gerçeğini vurgulamaktadır.

Germaner demiştir ki;”Pop Sanat’ın ilk evresinde insan ve iletişim araçları arasındaki ilişki vurgulanmış, ikinci dönemde ise bunun aksine “çevre” ön plana çıkmıştır (Resim 2). 1961’de oluşan Pop ’un en çok tanındığı bir evre olan üçüncü dönemde de figüre geri Dönüş gözlemlenir. Üçüncü kuşak sanatçılar bir oranda iletişim araçlarından alınmış imgeleri kullansalar da ortak noktalardan çok farklılıklar söz konusu olmuştur” (Germaner, 1997;12).

Germaner’e göre; “Amerikan Pop Sanatı, İngiliz Pop Sanatına göre daha az duygusaldır. Amerikan Popu, popüler kültürün imgelerini tarafsız olarak ele alır ve her türlü kişiselleştirmeden uzak tutar. Amerika’daki Pop Sanat, bağımsız çalışan sanatçıların deneysel arayışlarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Andy Warhol, Roy Lichtenstein, James Rosenquist, Tom Wesselmann, Claes Oldenburg, Jasper Johns ve Robert Rauschenberg akımın

Görsel 2- Peter Blake, *Oyuncak Dükkanı*,1962

başlıca temsilcileridir” (Germaner, 1997;12).

Pop Sanat ne soyuttur ne de gerçekçidir. Her ikisiyle de bağlantı kurmaya çalışmaktadır. Soyut ve gerçekçi sanatçılar, sanatçının algı ve düşüncesinden yola çıkarak işaretlere varmışlardır ya da algı ve düşünceleri bir işarete dönüştürmüşlerdir. Fakat Pop Sanat, zaten var olan işaretleri ele almaktadır. Temel olarak işaret ve işaret sistemleri ile ilgilidir: Foto-romanlar, çizgi-romanlar, klişe nesnelere hakkındadır. Estetikten çok, sosyoloji ve tarih çizgisine yakın bir sanattır. Pop Sanat hem pop kültür hem de sanatta kullanılan bir işareti alıp, onu yeniden kavramsallaştırır (Giderer, 2003;140).

9. KİÇ NEDİR?

20.yy da yaşanan devrimler, keşifler, bilgi ve teknolojinin hızla gelişmesi, yaşam standartlarının yükselmesi ihtiyacını doğurdu. Sanayi devrimiyle birlikte temeldeki amaç insan yaşamını kolaylaştırmaktı. Ancak insan gücünün yerini makinelerin alması, büyük bir çelişkiye yol açtı. Bollukla birlikte yoksullukta ortaya çıktı. Bu çelişkiyle birlikte toplumlar da ikiye bölündü. Fakir toplumlarla zengin toplumlar arasındaki uçurum gün geçtikçe arttı. İnsan yaşamının kolaylaşmasının tek yolu zengin bir yaşama sahip olmak oldu. Bu nedenler birçok tehlikeyi de içinde barındırdı (Yücel,2009;20).

Bu tehlikeleri yaratan nedenlerin en başında köyden kente göç yer aldı. Clement Greenberg “Öncü ve Kitsch” adlı makalesinde bu tehlikeyi şu şekilde açıklamıştır: “Proletarya ve küçük burjuva olarak kentlere yerleşen köylüler yaşamlarını kolaylaştırmak için okumayı yazmayı öğrendilerse de, kentin geleneksel kültürünün tadına varabilmek için gerekli boş zamanı ve rahatlığı elde edemediler. Bu arada, bir yanda geride, kırsal kesimde bıraktıkları halk kültürüne olan beğenilerini yitirmiş oldukları, bir yanda da can sıkıntılarını giderme arayışı içinde olduklarından, kentleri dolduran bu yeni yığınlar, kendi yaşam biçimlerine, anlayışlarına uygun bir kültür sağlaması için toplum üzerinde bir baskı oluşturdular. Bu yeni pazarın gereksinimlerini karşılamak için yeni bir mal tasarlanıp geliştirildi: yapay, taklitçi kültür ya da ucuz, bayağı (kitsch) kültür: gerçek, incelikli kültürel değerlere duyarsız, kayıtsız, ama yine de ancak bir kültürün sağlayabileceği bir dönüşümün açlığını çeken yığınlara dönük bir etkinlik” (Aktaran: Yılmaz, 2004;251-252).

Bu konuyu İlkyaz „Kitsch’ olarak yorumlamıştır: “Kitsch her şeyden önce toplum bilimsel bir olgudur ve doğduğu koşulların çok iyi bilinmesi gerekmektedir. Kitsch, kapitalist bir düzenin uzantısıdır; köy kültürü ile kent kültürü arasında sıkışmış kitlelerin benimsediği hastalıklı bir beğenin sonucudur. Feodal ilişkilerin hüküm sürdüğü köy kültüründen geçerek kente çalışmaya gelen bireyler burada karşılaştıkları kültüre uyum sağlayamamaktadırlar. Aynı zamanda köy kültürünü de kentte sürdüremeyeceklerini anladıklarından arada kalmış sıkışmış kendi özünü kaybetmiş bir kültür olarak kitschi yaratmışlardır, duygularını ifade etmekte ancak kitsch etkili olmaktadır” (İlkyaz, 2004;90-91). Kent yaşamına uyum sağlayamayan birey, yaşadığı sıkıntıları dile getirme de kitschi kullanır çünkü kitsch, kişinin en zayıf noktasını yani duygusallığını kullanarak sevimli, hoş, güzel ve çekici görünmektedir.

Dastarlı’ya göre;”Çok uluslu Kapitalizm’in kültürel mantığı (postmodernizm), sanatta estetik değerler olarak “kitsch”, bilerek yapılmış kitsch anlamındaki “kemp”, “pastiş”, “retro” gibi kavramları popüler düzeye taşıdı. Onları günümüzde eğlence ile sanatın birbirine geçtiği belirsizliğin tözü haline getirdi. Bunu ise, inadına alaycı eleştiriyi sinik biçimde benimseyerek, coşkun radikalizm içinde bir kayıtsızlık haliyle yaptı. Böylece kitsch’in sanattaki açılımı artık, popüler dolayısıyla düşük değerli yani amiyane olan tanımından çok ötede. Bu noktaya nasıl geldiği ise, Baudrillard’ın simülasyon kuramından yola çıkarak açıklanabilir” olduğunu söylüyor (Dastarlı,2007;14).

Çadırcı ’ya göre; “Simülasyon, kuram olarak çağdaş düşünürlerden Jean Baudrillard tarafından geliştirilen ve kendi deyişiyle, çağdaş batı toplumlarını çözümleyen ve bu çözümler ışığında ulaştığı sonuçlar bağlamında sağlam bir temele oturan çalışmadır. 25 yılı aşkın bir geçmişe sahip olan bu kuram, çağdaş batı toplumlarında var olan sisteme topyekûn bir başkaldırı, eleştirel bir saldırı niteliği taşımaktadır. Başta bu toplumlarda olmak üzere, sistemi –“sistem” sözcüğüyle anılan kavram, temeli Kapitalizme dayanan ekonomik düzen- kabullenen ve gönüllü olarak onun parçası olan bireyler eleştirilmektedir” (Çadırcı, 2007;20).

Bir köken ya da bir gerçeklikten yoksun gerçeğin modeller aracılığıyla türetilmesine hiper gerçek yani simülasyon denmektedir (Baudrillard, 1998;11). Simülasyon gerçek gibi görünen ancak gerçek olmayan şeydir. İnsanlar gerçek olanın yerine taklidi olan yapay bir gerçekliğin içindedirler.

Greenberg’e göre;” hammadde olarak gerçek, özgün kültürün, ayarı düşük ve akademikleştirilmiş benzerinden yararlanan kitsch, bu duyarsızlığa kucak açmakta, onu kültür bağlamında eğitmektedir. Kitsch

mekanik olduğundan formüller çerçevesinde işler. Kitsch, başkasına adına bir yaşantı, sahte duygulardır. Kitsch biçime göre değişirse de hep aynı kalır. Kitsch çağımızın yaşamında sahte, düzmece olarak ne varsa hepsinin özüdür. Kitsch müşterilerinden paraları ve hatta zamanları dışında hiçbir şey beklemez gibi görünür. Kitschin olmazsa olmaz koşulu, tam anlamıyla olgunlaşmış bir kültürel geleneğin hemen el altında bulunmasıdır; bunun buluşlarını, kazanımlarını ve gelişmiş kişisel bilincini, kitsch kendi yararına kullanabilir. Ondan araç gereçler, tuzaklar, yol yordam, kurallar, temalar alarak onları bir sisteme bağlar, kalanlarını ise yaşamından dışlar” (Yılmaz, 2004;252).

Baudrillard’a göre; “Gerçek ya da hakikate özgü perspektifle bir ilişkimizin kalmadığını gösteren bu farklı bir uzama geçişle birlikte tüm gönderen sistemlerinin tasfiye edilmiş olduğu bir simülasyon çağına girilmiştir (...) Burada bir taklit, suret ya da parodiden değil aslı yerine göstergeleri konulmuş bir gerçek bir başka deyişle her türlü gerçek süreç yerine işlem sel ikizini koyan bir caydırma olayından söz edilir. Gerçeğin tüm göstergelerine sahip, gerçeğin tüm aşamalarına kısa devre yaptıran kusursuz, programlanabilen, göstergeleri kanserli hücreler gibi çoğaltarak dört bir yana savuran bir makine. Bundan böyle her türlü düşsel ve gerçek ayırımından yoksun, yalnızca yinelenen bir yörüngeye sahip modeller ve farklılık simülasyonu üretiminden ibaret bir hiper gerçekten söz edilebilir” (Baudrillard, 1998;12-13). Doğanın taklidi ile işe başlayan insan, zamanla doğadan koparak taklidin taklidini üretmeye yönelir. Bu sebeple, kitschin kendine ait gerçekliği doğallıktan uzak bir şekilde tamamen yapaydır.

Kahraman bu durumu şu şekilde dile getirmiştir; “popüler kültür bağlamında söylenecek en önemli söz çok başka bir nokta da düğümliyor: gerçek! Buna aslında gerçeğin yitimi de denilebilir. Özünde, kitsch dediğimiz türün önemli niteliklerindedir, gerçeğin değil de onun bir benzetmesinin, bir taklidinin ortada bulunması ve insanların o yalancı gerçeği işin aslıymış gibi kavraması. Kitsch tam da budur. Hiçbir zaman otantik bir boyutu yoktur kitschin. Doğal olana referansla üretilmez. Daha önce üretilmiş hatta üretilen tüketilmiş şeylerin bir çoğalmasındır kitsch. Gerçekle ilişki kurmak bir yana ondan kopmayı ve gerçeğin üstünü örtmeyi bir yöntem ve ilke olarak benimser” (Kahraman, 2003;68). Sanat nesnesinin aksine kitsch kültürün bir ürünü yoktan var etme gibi bir çabası yoktur.

Bunun tam tersine kitsch ürün; birbirinin tekrarı olan ve insanların alışkın oldukları görünüşleri yoruma yer vermeden yeniden üretilmesidir. “Gerçeğin taklidi”; hakiki olanın içinde bulunan “gerçek” duyguyu yok ederek yapay duyguları oluşturmuştur. Bu durumu Kahraman Şu şekilde ifade etmiştir: “Kitsch ürünlerin tümü yoğun bir duygusallık yüküdür. Kitsch üretiminde kullanılan nesnelere “güzel”, “hoş”, “sevimli” ve “duygusaldır”. Eğer resim söz konusuysa, yapılan çalışmalar soyuttan çok figüratif olmalıdır. Kişi, resmin duygusallığı karşısında kendisini güvenlik içinde ve rahat hissetmelidir. Duygusallık, izleyene, dolaylı yollardan değil, doğrudan iletilmelidir. Duygusallığı yaratan öğeler bireysel tercihler değil, evrensel kabul görmüş şeyler olmalıdır. Duygusal diye kabul edilmiş kavramları sorgulamamıza yol açan değil, onların duygusallıklarını bir kez daha onaylamamızı mümkün kılan ve sağlayan şeyleri kapsamlı ve içermelidir” (Kahraman,2005;.215).

Bu bağlamda; kitsch kavramı, sanattan farklı olarak, insanın en zayıf durumlarını kullanırlar. Güldürmek ya da hüzneltmek kitsch için en büyük amaçtır. Sanatta ise duygu anlayışı çok farklıdır. Sanat, duyguları kullanmaz. Kahraman’a göre kitsch; “duyguları bir üst noktaya taşır. Onları da bir sorgulama unsuruna dönüştürür. İnsanda “yücelme” duygusu yaratır. Sanat yapıtı karşısında yaşanan o karmakarışık duygular bunun bir sonucudur. Oysa kitsch ürünler, aynı ve kalıplaşmış duyguların tekrarından başka bir şey değildir. Üstelik o duyguların „kışkırtılmasına dönüktürler. Kitsch ürünler genellikle trajik duygusundan yoksun şeylerdir. (Kahraman, 2003;27).

Kitsch işler duygusallığı dolaylı yollardan değil direk iletmelidir. Herkese aynı duygu yoğunluğunu sunmalıdır. Bu yüzden sadece kitlelere yönelir; ucuz, zevksiz ve sinsidir.

Kulka’ya göre;” kitsch çoğu zaman bir sanatsal statü iddiasında bulunan ama genellikle ona atfedilmeyen formlar olarak görülür. Neden sanat statüsünün ona verilmediğini sorar. Kitsch güçlü aldatıcı yollara sahiptir. Kitsch alıcıları kitschi, kitsch olduğu için almazlar. Alıcılar bu formları sanat olduğu için almaktadırlar. (pek çok insan aldıklarının kitsch olduğu söylendiği takdirde kendilerini hakarete uğramış kabul ederler) Kulka kitschin temel olarak iyi sanat eserlerinden değil daha alt düzey veya kötü olanlarından da ayrıldığını belirtir. Kitsch ve sanat arasındaki fark yalnızca nicelik olarak değil aynı zamanda nitelik olarak da bulunur. Bunun sonucu olarak kitsch, diğer artistik veya estetik başarısızlık türlerinin devamı olmayan kendine özgü bir kategori oluşturduğunu; kitschi kötü sanattan ayıran şeyin estetik bir yoğunluğunun olmaması sonucu saydam oluşu biçiminde tanımlar. Kulka kitschin iyi veya kötü sanata özgü karakteristiklerin hiçbirini taşımadığını, kitschin ana kusurunun seçimlerdeki aşırılığı olduğunu söyler. Kitschimsi etkisine temel teşkil

eden Gestalt içerme özelliğinin yanında, kitsche zĐü nitelikler tamamen serbest olmamaktadır. Buradaki seçimde aşırılık onları silip atabileceğimiz anlamında değildir. (bir kitsch resmin belirli bölgelerini silmek veya kullanılan renkleri kaldırmak onun etkisini azaltacaktır) Bu zel niteliklerdeki bolluk farklı farklı alternatif alanların arasında serbestçe birbirinin yerine konulabilirlik anlamı taşımaktadır. Böylece kitsch bir anlamda öğelerin belirli özelliklerine hizmet etmeyi reddetmektedir. Her ne kadar kitsch, bir sanat eserinin bütün formal özelliklerini taşısa da sanat işlevine sahip değildir, der Kulka (Aktaran: Aşlışen, 2006;38).

9.1. Kitsch Kültürün Türkiye'ye Yansımaları

Türkiye' de özellikle 1950'lerden sonra taşradan büyük Őehre göç eden insanlar, kent yaşamının düzenine uyum sağlayamamış, seçtikleri yeni yaşam içerisinde ne köylü ne de kentli olabilmiflerdir. Bu durumu Maktav Şu Şekilde ifade etmiştir: "G ve kentleşme sürecinin dikkat çekici unsurlarından birisi de kentlerde oluşan gecekondulu mahallelerinin taşıdığı yerelliktir. "Erzurumlular", "Sivaslılar", "Urfalılar" v.b. kentin herhangi bir yerine değil, daha önce kente gelmiş olan tanidiklarının yakınına bir gecekondulu yapmışlardır. G eden insan için böylelikle bir güven ve yardım ortamı oluşmakta; ama mahallelerdeki yerellik "köylerin kente taşınması" anlamına gelmektedir" (Maktav, 1993;48). Bu "köyden kente taşınma" ; hem köylü kimliğinden kopamama hem de kentli kimliğine bürünme de yaşanan zorluk, çelişkiyi ve uyumsuzluk anlayışını ortaya ikarmıştır.

9.2. Tktim Kültürü

Lynton'a göre;"19. yüzyıl, daha çok maddi ve teknolojik gelişme anlamına gelen bir ilerleme kavramına bel bağlamış, bu yolda çaba harcamıştı. İnsanın elde ettiği gleri akıllıca kullanıp kullanamayacağı konusunda daha başlangıçta kuşku duyanlar olmuştu. Batı dünyası ilerledikçe, yaşamın bütünlüğünü yitirdiği, kentlerin kendini beğenmiş ve baskıcı bir anlayışın dev yansımalarına dönüştüğü, insanın doğayla ve kendi iç yapısıyla bağlarını bir daha kuramayacak biçimde kopardığı yolundaki kuşkular da artmaya başladı. Bunu daha iyi bir dünyanın kanıtı olarak görenlerde vardı. Onlara göre teknoloji kendi yiktıklarının üzerinde zaferle yükselecek, sanayi bolluk getirecek; bolluk da, insanların birbirlerinin gereksinme duyduklarını anlamaları sonucuna yol açacaktı" (Lynton, 2004;13).

19. yüzyılda, sanayinin getireceği bolluk sayesinde insanların refah ve mutluluğa erişeceği düşünülüyordu. Oysa ki sanayi sayesinde oluşan bolluk üretim olgusundan çok tktimi meydana getirdi.

Baudrillard demiştir ki; "endüstriyel ve üretimci toplumlarda, ne denli çok üretim olursa, en aşırı bollukta bile, insan üretim ve insan erekselliği arasındaki denge olarak tanımlanan ve bolluk demek olan nihai amaçtan uzaklaşma o denli vurgulanır. Bir büyüme toplumunda tatmin edilen ve üretkenlik artığı lde giderek daha fazla tatmin edilen Şey retim düzeninin kendi ihtiyaçları olduğuna ve insanların "ihtiyaçları" olmadığına ve tam tersine tüm sistem insanların ihtiyaçlarının tanınmasına dayandığına göre, bolluğun sürekli olarak gerilediği açıktır" (Baudrillard, 2004;76).

Sombart'a göre;"Temel ihtiyaç aşacak biçimde yapılan her türlü fazladan harcama, lkstr. Açıkçası bu kavram, "temel ihtiyaın" ne olduğu bilindiğinde ilkin somut bir içeriğe kavuşan göreli bir kavramdır. İhtiyaı saptayabilmenin iki yolu vardır: Öznel olarak (etik, estetik veya herhangi bir) değer yargısına bağlamak; ya da, kendisini ölçebileceğimiz nesnel bir lt bulmaya çalışmak.. İnsanın fizyolojik doğal gereksinimleri ya da kültürel doğal gereksinim diye tanımlayabileceğimiz Şeylerin her biri, böylesi bir lt olarak kendilerini sunabilir. nceki yalnızca doğal koşullarla diğeri ise tarihsel zaman aralığına göre değişir"demektedir (Sombart, 1998;88-89).

ağan'a göre ise;"Temel ihtiyaç kavramı amacından saptırılmıştır. Örneğin giyinme temel bir ihtiyaçtır. Oysa günümüzde giysinin işlevinden çok üzerindeki marka önem kazanmıştır. Tktim olgusu, gün geçtikçe modern toplumların hayatında daha önemli bir yer tutar olmuştur. İnsanların gündelik hayatlarının temel belirleyicilerinden biri olan tktim, artık ilk günkü anlamının sınırları içerisinde değildir. O, metaların tktilmesi olgusunu hala içinde barındırmakla beraber, imajların belki daha önemlisi anlamların tktilmesine doğru eğilmiştir" (ağan, 2003;99).

Kapitalist toplumlarda ortaya çıkan tktim olgusu, günümüzde hemen her toplumun yaşamına hkimdir. Tktim, bir yaşam biçimine dönüşme yolundadır.

Baudrillard demiştir ki;"nesnel çağını yaşadığımızı belirtirken, nesnel ritmine onların kesintisiz art arda gelişlerine göre yaşamımızı sürdürdüğümüzü kastetmiştir. Geçmiş uygarlıkların tümünde dayanıklı nesnelere, araçlar veya binalar, kuşaklarca insandan daha uzun yaşamışken, bgn onların doğmasını, gelişmesini ölmesinin izlendiği görülmektedir" (Baudrillard, 2004;16).

Durmaksızın piyasaya sürülen mal ya da kişilerin imgeleri, bir yandan yeni gereksinimlere yol açıyor bir yandan da bu gereksinimlerin, güya kolayca nasıl giderilebileceğinin çareleri veriliyordu insanlara. Baskı ve çoğaltım teknolojisindeki gelişmeler, başta kentler olmak üzere yaşanan her mekânın görünümünü değiştirmişti. Her Şeyden önce ucuz, albenili ve standarttı bu görüntüler. İnsanlar sevdikleri Şarkıcıların, film yıldızlarının kart ya da posterlerini kolay bir Şekilde edinebiliyor, duvarlarına asabiliyorlardı. Biraz kültürlü olanlarsa sanat tarihinde yer etmiş eserlerin basılı kopyalarını tercih ediyorlardı. Görsel ürünlerin yanı sıra müzik eserleri de almıştı nasiplerini. Hafif müzikten caza, klasik müzikten halk ezgilerine kadar her türlü müzik çoğaltılıyor, her bir yere gönderiliyordu. Bunlar içinde, sonradan pop adını alacak olan hafif müzik en kolay yayılan ve tüketilen türdü. Şimdilerde, artık seçkin insanların dinlediği müzikler arasında sayılan caz bile hafif bulunuyordu o zamanlar. Hafif müzikleri dinlemek için özel bir eğitime ya da saraylı geleneğin ağır havasına girmeye gerek yoktu. Üstelik bu müzik parçaları çabucak bitiyor, arkasından bir başkası, sonra bir başkası daha dinlenebiliyordu. Zaten film ve yayın sektörü de herkese hitap edebilecek eğlenceli Şeylerin peşindeydi. Kısaca imge, ses ve yayın dünyasına ait ürünlerin kitlesel üretimi, onlar sahip olma konusunda insanlara belli bir eşitlik sağlıyordu (Yılmaz, 2006;180).

Yel'e göre;"Tüketim, insanların objelere farklı anlamlar yüklemesiyle yakından alakalıdır. Objelerin kullanılması da maddi olduğu kadar mecazi de olabilir" (Yel, 1999).

Sahip olunan objelerin yanı sıra sahip olunmayan objelerde söz konusudur. Obje olarak nitelenen hayali bir durumda olabilir. Örneğin; sahneye çıkmayı hayal etmek bile popüler kültür tüketiminin bir gerçeğidir. Bu bir yerde kendini tüketmektir. Tehlikenin çok önemli bir kısmını ise bu kültürün maskeleri ve daha da önemlisi uzaktan bakınca göz alan renkleri, zihni kamaştıran tatları meydana getirmiştir. Oysa bu kültür, son yıllarda, Türkiye'de sözü tüketmiş ve iletişim araçlarının büyük katkısıyla biçimlenen bu kültürün kendisi bir iletişimsizliğin kaynağı olmuştur (Kahraman, 2003).

Kitle iletişim araçları sayesinde Amerikan yaşam tarzının yani tüketim ideolojisini yayıldığı bir dönemde insanların genel olarak paylaşımları seyrettikleri ortak diziler ya da hayran oldukları popüler kişinin nasıl giyindiği gibi konular olmuştur.

Duhm, kapitalist toplumun temel yapı taşının meta olduğunu söyler. Kapitalizm sadece metalar üreten bir toplum değil, bu toplumun en üst ve en olgun biçimidir: "Metanın tanımını Şöyle yapabiliriz: meta belli bir kullanım ve belli bir değişim değeri olan bir üründür. Kullanım değerinin ne olduğu meydandadır. Ekmek, yemek içindir, otomobil binmek ve kullanmak içindir vs... yani bir metanın kullanım değeri, onunla belli insani ihtiyaçlarını tatmin edebilmesinde yatar. Metanın toplumsal analiz açısından çok daha önemli olan niteliği, onun değişim değeridir. Değişim değeri belli bir nitelik ilişkisi belirtir ve bu ilişki içinde, bir meta başka bir metaya ya da paraya karşılık değiş tokuşa sokulur. Metalar kullanım değerleri olarak değil de değişim değerleri olarak birbirleriyle ilgilidirler. Meta üretiminin tümü, değişim değeri üzerinden belirlenir. Metaların üretimi sırasında ağır basan soru, bu üretimle hangi ihtiyaçların giderileceği değil, meta karşılığında alacağımız bedelin ne kadar büyük olduğudur" (Aktaran: Giderer, 2003;10).

Sanat piyasasının oluşumu, Batı'da özel bir tarihtir. Kökünde sanatın burjuvaziyle kurduğu ilişki yer alır. Bu sınıfın tarih sahnesine çıkışına kadar sanat yalnız ve ilgiden uzak kalmış değildir. Daima yönetici sınıfların koruyuculuğunda olmuştur sanat ve onlardan her düzeyde katkı görmüştür (Kahraman,2003;63).

Baudrillard demiştir ki;"Tüketim düzeninde diğerlerine göre çok daha güzel, değerli ve parlak bir nesne vardır -üstelik bu nesne tüm tüketim nesnelere ait yan anlamları özetleyen otomobilden çok daha fazla yan anlama sahiptir. Bu nesnenin adı: İnsan vücududur. Reklamlarda, moda ve kitle kültüründeki ağırlığı genç kalma, zarafet, erkeksi/kadınlık, güzellik bakımı, rejimler ve benzeri kutsal uygulamaları da ekleyip zevk miti tarafından sarılıp sarmalandığını söylemek mümkündür. Günümüzde her Şey insan vücudunun bir "kurtuluş umuduna" dönüştüğüne tanıklık etmektedir. Çünkü ahlak ve ideoloji bu işlevi "ruh" un elinden alarak (kurtuluş umudunu) kendilerine mal etmektedirler" (Baudrillard,1988;116).

Çok uzun bir süre vücut bir değer olarak kutsallaştırılmıştır. Bu uzun süreçte "işlevsel vücut" ne din gözüyle görüldüğü gibi bir et parçası, ne de sanayi mantığına göre bir iş gücüdür. Vücut artık kendi maddiliği (ya da "görünür" idealliği) içinde narsist bir kült nesnesi ya da taktik eleman ve toplumsal ritüel nesne gibi yeniden ele alınmaktadır (Baudrillard,1988;120).

10. POPÜLER KÜLTÜRÜN SANAT EĞİTİMİNE ETKİLERİ

10.1. Sanat Eğitimi

San'a göre; "İnsan yaşamının, devamını ve gelişimini gerçekleştirebileceği en önemli alan olan eğitim sistemi içinde, kendine öz, karmaşık yapısıyla yer bulmakta zorlanan sanat eğitimi, duyuların insan yaşamındaki dokunulmaz özelliğinden dolayı yüzyıllardır sekteye uğratılmış ve matematik, fen gibi bilimselliği tekellerinde bulduran dalların egemenliğinden dolayı, varlığının kabulü gecikmiştir. Sanat eğitimi, kimi düşünürlerce platoya kadar indirilmekte, kimilerince ancak 20. yy.da söz konusu edilecek bir etkinliğe kavuşmuş kabul edilmektedir. Yüzyılımızda giderek önem kazanan sanatla eğitim, duyuların ve tüm tinsel (manevi)eğitimin giderek daralıp sınırlanmış ve bir çeşit yalnızlığa terk edilmiş olduğu görüşleri üzerine ortaya atılmıştır" (San, 1979;2).

Ancak 20.yy başlarından itibaren; toplumların sosyal değişimiyle başlayıp, ihtilallerden makineleşmeye; teknolojiye bilim, günümüz dijital dünyasına uzanan insanın hızlı ilerlemesiyle birlikte; günümüzde insanın en ayrıcalıklı yanını oluşturan ve ihtiyaç duyulan, yaratıcılık kavramının önem kazanmasıyla da, sanat eğitimi genel eğitimde kendine yer açan, ihtiyaç duyulan bir öneme kavuşmuştur. Sadece zihinsel yetilerden oluşmayan insanın, duyuşsal yanıyla ilgileniyor sanat. Yaratma Cesareti adlı kitabında Rollo May şöyle demektedir;"Ya imgelem ve sanat, krema değil de insan yaşamının pınarı iseler; Ya Mantık ve Bilim sanat biçimleriyle türüyor ise ve sanat bilim ve mantığın ürettiği eserin süsü olmak bir yana onları temelde kuruyor ise" diyerek ortaya attığı savıyla, insanı çok daha derin düşüncelere sürüklüyor. (May.2001;129)

San demıştır ki;"20. yüzyıl başlarından bu yana sanat eğitimi kuramı, kapsamsal ve genel anlamda, sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimi tanımlamaktadır. Dar anlamda ise okullarda sınıflardaki ve ilgili bölümlerdeki bu alana ilişkin olarak verilen dersleri tanımlar. Yaygın ve tümel anlamında kullanıldığı özellikle belirtilmedikçe, sanat eğitimi, daha çok "plastik sanatlar alanında verilen eğitim" biçiminde anlaşılmaktadır. Her iki durumda da sanat eğitimi, yetişkin eğitiminden çok, yetişmekte olanların genel eğitim süreci içinde ele alınmaktadır" (San, 2003;17).

Sanat belli bir birikim ve deneyimle oluşan kültürel alt yapı ile öğrenilebilir. Ortaöğrenimin ve çevre faktörünün sanat öğrenmeye heveslileri yeterince donatmadığı ülkemizde sanatı sadece el ve göz becerisine dayalı özel yetenekten, gördüğünü kusursuz çizmekten ve soyut düşünmeyi hayal kurmaktan ibaret sayan ergenlik yaşını henüz bitirmiş on yedi yaşındaki birisini üst düzeyde sanatı öğretmeye kalkmak dünyanın en zor işi olsa gerek (Dokak, 2008;). Bütün bu olumsuz etkenler göz önüne alındığında, ilerde toplumun yol gösterici sanat adamlarını yetiştirme sorumluluğunu üstlenen, sanat eğitimi veren kurumlardır. Bu sebeptendir ki, bir toplumun kültürel geleceği açısından sanat eğitimi çok ciddiye alınması gerekir.

Kumral'a göre; "Sanat eğitiminin verilmesiyle birey kendini ifade etme ve gerçekleştirme fırsatı yaşar, yeni sanat ürünlerinin değerlendirilmesi, sanat akımları ve sanatçıların tanıtılması bilgileriyle birey hem üretici, hem alıcı ya da sanat tüketicisi olarak yeti ve yeteneklerini tanıyıp geliştirmesini sağlayacaktır. Çocuğa ve gence sanat eğitimi vermek, onu iyi bir okur, iyi izleyici ve dinleyici yapmak yaşamını ve çevresini biçimlendirmesini, eleştirmesini ve yargılamasını etkileyecektir. Sanat eğitimi alan birey eski ve yeni kültür varlıklarını değerlendirebilen ve sanat olaylarına çok yönlü bakmayı kazanacağından yalnızca kendisi değil, çevresi ve topluma karşı sorumlu bir bireydir" (Aktaran: Kumral, 1996;87).

Düşünce sınırlarını zorlayan bu savıyla birlikte yüzyıllardır egemenliğinin sefasını süren bilimi, biraz olsun rahatsız ederek, insanlık tarihini yeni kapılar açmaya zorluyor. Özgün yapısıyla sınırları zorlayan sanat, yapısını bozmadan insanın eğitim sürecindeki önemini bu şekilde kabul ettiriyor(Tütüncü,2006;10).

Sanat, sınırlarını asla belirlemeyen bir kavramken, eğitimin içinde yer alması ve sınırları belirli bir sisteme sanatı oturtmanın zorluğu ortadadır. Sanatın doğasındaki karmaşık örgüyü bütünüyle gidermek mümkün değil. Sınırlar çizmek kesin yargılar koymak sanatın yapısına ters düşüyor çünkü. Bu işleyiş içinde aynı alanda söz konusu olan bir eğitimin, sınırlarının çizilmesi de mümkün değil. Ancak eğitim olayı, sanat olayı gibi bireysel bir etkinlik değil. İşte bu durumda Örgün eğitim içinde bireyi hangi süreçlerden geçirmemiz gerektiği, bilimsel bir yaklaşımla çözümlenebilir. Her ne kadar bilimle ve eğitimle tarz olarak farklı bir çizgide sürecine devam etse de sanat, bilim ve eğitimle yaşamına devam eden insan için ortak bir noktada buluşuyor ve karşılıklı iletişimlerine devam ediyor(Tütüncü,2006;11)

10.2. Popüler Kültür Ve Sanat Eğitimi

Popüler kültürün sanat eğitimine etkilerini Şu şekilde ifade edebiliriz:

- a- Sanat eğitiminin en büyük amaçlarından biri olan estetik değer yargılarını geliştirmesine engel olarak kitsch kültürü benimsemesini sağlamak,
- b- Bireyi özgüvenden yoksun bırakarak yaratma yetisine zarar vermek
- c- Bireyi sadece tüketime yönlendirmek
- d- Kolay anlaşılabilirliğini kullanarak, bireyin çevresini sorgulamasına, yorumlamasına, araştırmasına engel olarak eleştirel düşünce yapısını yok etmek

Uygar toplumlarda yetişmekte olan genç bireylerin her alanda yaratıcı olabilmelerine yöneltme özelliğini taşıyan sanat eğitimi, temel eğitimle başlar ve üniversite eğitimi sürecinin sonuna kadar devam eder. Sanat eğitiminin amacı sanatçı ya da salt yaratıcı insan yetiştirmek değildir. Sanat eğitimi bütüncül anlamlarda dört disiplini içerir. Bunlar, sanat tarihi, estetik, sanat eleştirisi ve uygulamadır. Bu dört alan sırasıyla dünyayı tarihsel, estetiksel, eleştirel olarak kavramayı ve bu birikimin üzerine yeniden yapılanmayı gerçekleştirir (Doyran, 2008;8).

Doyran'a göre; "Sanat eğitiminin aksine popüler kültür, yoruma yer bırakmayarak herkesin popüler kültür ürününe aynı duygularla yaklaşmasını sağlar. Bu sebeple popüler kültürle yetişmiş birey, yaşadığı dünyayı merak etmeyen önündeki sis perdesinin farkında olmayan bir yapıya dönüşür. Sanat eğitiminin en baştaki amacı yaratıcılığı geliştirmektir. Yaratıcılık sadece bir yapıt ortaya koyarken değil, düşünürken ve sorgularken de ortaya çıkmalıdır. Bu sebeple öğrenciden önce, sanat eğitimcisi kendini popüler kültürden arındırmak zorundadır" (Doyran, 2008;39).

Doyran bu durumu Şu Şekilde ifade etmiştir; "nitelikli sanat eğitimcilerinin yetişmesinde, öğretim elemanlarının kendi alanlarındaki yeterlilikleri önem kazanmaktadır. Çünkü eğitimcinin profili ile öğrenci yetiştirilmesindeki nitelik arasındaki paralellik kaçınılmaz bir ilişkidir. Araştırmayan, sorgulamayan, sanatı ve dünyayı (yeniden) anlamlandırabilmek için günümüz sanat etkinliklerini izlemeyen, gençleri kendi beğenilerine göre yönlendiren tavır, profesyonelliği gerektiren bir misyonu üstlenmiş sanat eğitimcisine uygun düşmemektedir" (Doyran, 2008;40).

İyi bir sanat eğitimcisi, yaşadığı toplumun sorunlarını görmezden gelmeyecek karşısında ki öğrenci profilini tanımaya çalışmalıdır. Bunun nedeni her öğrencini farklı sosyo-kültürel alt yapıdan geldiği düşünülürse; anlayış ve kavrayış şekilleri de farklı olacaktır. Diğer bir deyişle, farklı çevrelerde yetişmiş öğrencilerin yaşadığı dünyayı sorgulama ve anlamlandırma şekilleri de farklı olacaktır. Buradaki amaç öğrenciyi tek bir kalıba sokmak değil, kendi dünyayı algılayış biçimlerinin farklılığını da düşünerek özgür yaratma ortamı sağlayabilmektir.

Popüler kültüre teslim olmuş birey, özgüvenden yoksun bırakılarak yaratma yetisini kaybeder ve sadece tüketime odaklanır. Popüler kültürün kendi yarattığı dünyayı esas alarak kendi öz benliğini yok eder; başkalarının seçimlerine göre hareket eden, en çok satan kitaplar arasında, sinemalarda en uzun kuyruğu oluşturan gişelerin önünde, dinlediği müzikle kendine acıyarak dünyadaki varlığının gitgide yok olmasına göz yumar.

Sanatın doğasını, işlevlerini, sanatçının dünyasını, nesnenin somut gerçekliği içinde insansal katkılarla biçimlenişini; uyumu, dengeyi, karşıtlıkların ritmini, algılayamayan, anlamlandıramayan bir us, sadece yaratıcılıktan yoksun olmayı gerektirmez; aynı zamanda dünyaya ilişkin doğru tutum gösterilmesini de engeller (Doyran, 2008;38).

Sanat eğitimi içinde, kendini popüler kültürden arındıran öğrenciler, sanat eğitiminin kendisine sunacağı olanakları doğru biçimde değerlendirir. Özbenliğini ortaya koyarak, kendisini uyuşturulmuş kitlenin dışına atmayı başarır. Bu sayede, kendini kolay ifade etme yollarını bulur. Kendini ifade etmeyi başaran kişi, dünyayı farklı açılardan algılamaya çalışır ve araştıran, sorgulayan, eleştiren ve yorumlayan birey haline dönüşür.

11. YÖNTEM

Yöntem kısmında, araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt başlıkları ile açıklanmıştır.

11.1. Araştırma Modeli

Araştırma modeli; "araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlemesidir" (Karasar, 1991;76).

Bu koşulların düzenlenmesinde tarama ve deneme olmak üzere iki temel yaklaşım vardır.

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Yönteme ilişkin veriler, literatür taraması ve bilgi toplama formu ile elde edilmiştir. Karasar'a göre Tarama Modeli; "Geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu Şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır"(Karasar, 1991;77).

11.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmada, görüşlerine başvurulmuş grup; Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümündeki toplam 120 öğrenci den oluşturmaktadır.

11.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada literatür taramasıyla elde edilen verileri, konuyla ilgili kaynak kitaplardan, makalelerden ve sanat nesnelereinden yararlanılarak elde edilmiştir.

Seçilen kaynak kitaplar, Cumhuriyet Üniversitesi kütüphanesinden ve kitapçılardan temin edilmiştir. Bu kitapların yanı sıra; dergilerde yer alan makaleler ve internet taramasıyla elde edilen bilgiler de, araştırmanın literatüre dayalı verileri arasında bulunmaktadır.

Verilerin diğer kısmını bilgi toplama formu aracılığı ile elde edilen 'Sanat eğitimi dersi alan ve almayan öğrencilerin görüşlerinden oluşmaktadır. Bu doğrultuda 'Sanat eğitimi dersi alan ve almayan öğrencilere uygulanan bilgi toplama formu beşli dereceleme ölçeğine göre hazırlanmıştır. Dereceleme ölçeği, 5- Tamamen katılıyorum, 4- Katılıyorum, 3- Kararsızım, 2-Katılmıyorum, 1- Kesinlikle Katılmıyorum Şeklinde düzenlenmiştir. Bilgi toplama formu Banu Yücel'in Popüler Kültürün Sanat Eğitime Etkileri Konulu Yüksek Lisans Tezinden yararlanarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Hazırlanan bilgi toplama formu taslağı, 'Sanat eğitimi dersi alan ve almayan öğrencilerden oluşan bir gruba kapsam geçerliliğini oluşturmak için dağıtılmıştır. Bu gruptan, taslaktaki soruları, esas bilgi toplama formunu oluşturmak üzere değerlendirmeleri istenmiştir. Bu yolla toplanan görüşler dikkate alınarak form son halini almış ve yeterli sayıda çoğaltılmıştır. Bilgi toplama formu, Sivas'da Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültelerinde 'Sanat eğitimi dersi alan ve almayan öğrencilerden oluşan öğrenci gruplarına araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

11.4. Verilerin Analizi

Araştırmada, literatür taramasıyla elde edilen veriler, anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sistematize edilerek toplanmış, analiz edilmiş ve yorumlamaya gidilmiştir.

Bilgi toplama formuyla elde edilen verilerin analizinde ise, amaçlar doğrultusunda bağımsız gruplar için t testi, sanat eğitimi alan öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile popüler kültürün günlük yaşama ve sanat eğitime etkilerine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulabilmek için Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey Testi uygulanmış ve bunların dışında, yüzde %, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapmayı içeren, betimsel istatistik tekniklerden yararlanılmıştır.

12. BULGULAR VE YORUM

Toplanan verilerin analizi sonun da elde edilen bulgular, bu bölümde, araştırma amacında yer alan sorulara göre yorumlanmıştır

12.1. Popüler Kültürün Günlük Yaşama Etkileri

Günlük yaşam kavramı, popüler kültür bağlamında ele alındığında; genel anlamda giysi seçimi, yaşanan mekânın dekorasyonu, kitap okuma, sinemaya ve tiyatroya gitme alışkanlığı, dinlenen müzik türü seçimini tanımlamaktadır.

SORU 1- Giysi seçimimi yaparken markasını önemserim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	1	31
	%	1,7	51,7
Katılıyorum	Sayı	3	25
	%	5,0	41,7
Kararsızım	Sayı	8	3
	%	13,3	5,0
Katılmıyorum	Sayı	31	1
	%	51,7	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	17	0
	%	28,3	0

İfade 1: Giysi seçimimi yaparken markasını önemserim. Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin %28,3'sinin hiç katılmadığı, %51,7'sinin katılmadığı, %13,3'ünün kararsız kaldığı, %5,0'ının katıldığı ve %1,7'inin de tamamen katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin %51,7'sinin tamamen katıldığı, %41,7'sinin katıldığı, %5,0'ının kararsız kaldığı, %1,7'sinin katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin giysi seçerken markasını önemsemedikleri, Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise kıyafet seçimi yaparken markasını önemsedikleri görülmüştür.

SORU 2- Giysi seçimimi yaparken genellikle karakterime uygunluğunu önemserim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	28	6
	%	46,7	10,0
Katılıyorum	Sayı	29	5
	%	48,3	8,3
Kararsızım	Sayı	2	1
	%	3,3	1,7
Katılmıyorum	Sayı	1	23
	%	1,7	38,3
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	25
	%	0	41,7

İfade 2: Giysi seçimimi yaparken genellikle karakterime uygunluğunu önemserim. Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin % 46,7'sinin tamamen katıldığı, %48,3'ünün katıldığı,%3,3'ünün kararsız kaldığı, %1,7'sinin katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin %41,7'sinin kesinlikle katılmadığı, %38,3'ünün katılmadığı, %1,7'sinin kararsız kaldığı, %8,3'ünün katıldığı ve %10'unun tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin kıyafetlerini seçerken karakterlerine uygun kıyafetler seçtikleri, Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise kıyafet seçimi yaparken karakterine uygun olmayan kıyafetler seçtikleri görülmüştür.

SORU 3- Giydiğim kıyafetin yıprandığını fark ettiğim zaman yeni bir giysiye ihtiyaç duyarım.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	18	21
	%	30,0	35,0
Katılıyorum	Sayı	26	27
	%	43,3	45,0
Kararsızım	Sayı	5	4
	%	8,3	6,7
Katılmıyorum	Sayı	11	5
	%	18,3	8,3
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	3
	%	0	5,0

İfade 3: Giydiğim kıyafetin yıprandığını fark ettiğim zaman yeni bir giysiye ihtiyaç duyarım. Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin %30'unun tamamen katıldığı, % 43,3'ünün katıldığı, %8,3'ünün kararsız kaldığı, %18,3'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin %35'inin kesinlikle katıldığı, %45'inin katıldığı, % 6,7'sinin kararsız kaldığı, % 8,3'ünün katılmadığı ve %5'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin hem de Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin de kıyafetleri yıprandığı için yeni bir giysiye ihtiyaç duydukları görülmüştür.

SORU 4- Giydiğim kıyafetin modasının geçtiğini düşündüğüm zaman yeni bir giysiye ihtiyaç duyarım.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	0	29
	%	0	48,3
Katılıyorum	Sayı	1	24
	%	1,7	40,0
Kararsızım	Sayı	11	3
	%	18,3	5,0
Katılmıyorum	Sayı	28	1
	%	46,7	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	20	3
	%	33,3	5,0

İfade 4: Giydiğim kıyafetin modasının geçtiğini düşündüğüm zaman yeni bir giysiye ihtiyaç duyarım. . Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin % 33,3'ünün hiç katılmadığı, % 46,7'sinin katılmadığı, % 18,3'ünün kararsız kaldığı, % 1,7'sinin katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 48,3'ünün tamamen katıldığı, %40'ının katıldığı, % 5,0'mın kararsız kaldığı, % 1,7'sinin katılmadığı ve %5'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin modası geçen kıyafetlerini modası geçtiği için değiştirmedikleri, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise kıyafetlerinin modası geçtiği için değiştirdiği görülmüştür.

SORU 5- Yaşadığım mekânın duvarlarında ünlü ressamın orijinal tabloları ya da benzerleri asılıdır.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	14	2
	%	23,3	3,3
Katılıyorum	Sayı	38	4
	%	63,3	6,7
Kararsızım	Sayı	6	6
	%	10,0	10,0
Katılmıyorum	Sayı	2	23
	%	3,3	38,3
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	25
	%	0	41,7

İfade 5: Yaşadığım mekânın duvarlarında ünlü ressamın orijinal tabloları ya da benzerleri asılıdır. Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin % 23,3'ünün tamamen katıldığı, % 63,3'ünün katıldığı, % 10'unun kararsız kaldığı, % 3,3'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 41,7'sinin kesinlikle katılmadığı, %38,3'ünün katılmadığı, % 10'unun kararsız kaldığı, % 6,7' sinin katıldığı ve %3,3' ünün tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin evlerinde sanatçısı belli olan resimlerin tıpkıbasımlarının asılı olduğu, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin evlerinde sanatçısı belli olan resimlerin tıpkı basımlarının asılı olmadığı görülmüştür.

SORU 6- Yaşadığım mekânın duvarlarında ressamı tanınmayan, yaygın olarak kullanılan (çiçek, gün batımı, güzel giysili figürler vs.) resimler asılıdır.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	0	24
	%	0	40,0
Katılıyorum	Sayı	1	24
	%	1,7	40,0
Kararsızım	Sayı	10	7
	%	16,7	11,7
Katılmıyorum	Sayı	27	5
	%	45,0	8,3
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	22	0
	%	36,7	0

İfade 6: Yaşadığım mekânın duvarlarında ressamı tanınmayan, yaygın olarak kullanılan (çiçek, gün batımı, güzel giysili figürler vs.) resimler asılıdır. Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin % 36,7' sinin hiç katılmadığı, % 45'inin katılmadığı, % 16,7' sinin kararsız kaldığı, % 1,7'sinin katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 40'ının tamamen katıldığı, %40'ının katıldığı, % 11,7'sinin kararsız kaldığı, % 8,3'ünün katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan

öğrencilerin evinin duvarlarında sanatçısı belli olmayan sanatçıların resimlerinin olmadığı, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin evlerinin duvarlarında sanatçısı belli olmayan resimlerin asılı olduğu görülmüştür.

SORU 7- Kitap okuma alışkanlığım vardır.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	40	22
	%	66,7	36,7
Katılıyorum	Sayı	18	27
	%	30,0	45,0
Kararsızım	Sayı	0	7
	%	0	11,7
Katılmıyorum	Sayı	2	1
	%	3,3	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	3
	%	0	5,0

İfade 7: Kitap okuma alışkanlığım vardır. Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin % 66,7'sinin tamamen katıldığı, % 30'unun katıldığı, %3,3'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 36,7'sinin tamamen katıldığı, %45'inin katıldığı, % 11,7'sinin kararsız kaldığı, % 1,7' sinin katılmadığı ve %5'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin de, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin de kitap okuma alışkanlıklarının olduğu görülmüştür.

SORU 8- Ayda en az bir kitap okurum.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	39	42
	%	65,0	70,0
Katılıyorum	Sayı	17	13
	%	28,3	21,7
Kararsızım	Sayı	2	3
	%	3,3	5,0
Katılmıyorum	Sayı	2	0
	%	3,3	0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	2
	%	0	3,3

İfade 8: Ayda en az bir kitap okurum. Bu görüşe Sanat Eğitimi dersini alan öğrencilerin % 65'inin tamamen katıldığı, % 28,3'ünün katıldığı, % 3,3'ünün kararsız kaldığı, % 3,3'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 70'inin tamamen katıldığı, %21,7'sinin katıldığı, % 5'inin kararsız kaldığı ve %3,3'ünün kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin de, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin de ayda en az bir kitap okudukları görülmüştür.

SORU 9- Sinemaya gitmeyi severim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	39	35
	%	65,0	58,03
Katılıyorum	Sayı	18	12
	%	30,0	20,0
Kararsızım	Sayı	3	3
	%	5,0	5,0
Katılmıyorum	Sayı	0	7
	%	0	11,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	3
	%	0	5,0

İfade 9: Sinemaya gitmeyi severim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 65'inin tamamen katıldığı, %30'unun katıldığı, % 5'inin kararsız kaldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 58,3'ünün tamamen katıldığı, %20'sinin katıldığı, % 5'inin kararsız kaldığı, % 11,7'sinin katılmadığı ve %5'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin de, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin de sinemayı sevdiğini görülmüştür.

SORU 10- Ayda en az bir film seyredirim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	32	28
	%	53,3	46,7
Katılıyorum	Sayı	19	13
	%	31,7	21,7
Kararsızım	Sayı	9	5
	%	15,0	8,3
Katılmıyorum	Sayı	0	10
	%	0	16,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	4
	%	0	6,7

İfade 10: Ayda en az bir film seyredirim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 53,3'ünün tamamen katıldığı, % 31,7'sinin katıldığı, %15'inin kararsız kaldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 46,7'sinin tamamen katıldığı, %21,7'sinin katıldığı, % 8,3'ünün kararsız kaldığı, % 16,7'sinin katılmadığı ve %6,7'sinin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin ayda en az bir film izledikleri, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ayda bir film izlemedikleri görülmüştür.

SORU 11- Tiyatroyu çok severim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	19	0
	%	31,7	0
Katılıyorum	Sayı	31	6
	%	57,7	10,0
Kararsızım	Sayı	8	1
	%	13,3	1,7
Katılmıyorum	Sayı	2	27
	%	3,3	45,0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	26
	%	0	43,3

İfade 11: Tiyatroyu çok severim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 31,7'sinin tamamen katıldığı, %51,7'sinin katıldığı, %13,3'unun kararsız kaldığı, % 3,3'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %43,3'ünün kesinlikle katılmadığı, %45'inin katılmadığı, % 1,7'sinin kararsız kaldığı ve %10' unun katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin tiyatroyu sevdikleri, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise tiyatroyu sevmedikleri görülmüştür.

SORU 12- Ayda en az bir oyun izlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	15	2
	%	25,0	3,3
Katılıyorum	Sayı	35	4
	%	58,3	6,7
Kararsızım	Sayı	8	3
	%	13,3	5,0
Katılmıyorum	Sayı	2	31
	%	3,3	51,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	200
	%	0	33,3

İfade 12: Ayda en az bir oyun izlerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 25'inin tamamen katıldığı, %58,3'ünün katıldığı, %13,3'unun kararsız kaldığı, % 3,3'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %33,3'ünün kesinlikle katılmadığı, %51,7'sinin katılmadığı, % 5'inin kararsız kaldığı, % 6,7' sinin katıldığı ve % 3,3' ünün tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin ayda en az bir oyun izledikleri, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ayda bir oyun izlemedikleri görülmüştür.

12.2. Popüler Kültürün Sanat Eğitime Etkileri

SORU 13- Klasik müzik dinlemeyi sevmiyorum.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	3	13
	%	5,0	55,0
Katılıyorum	Sayı	0	21
	%	0	35,0
Kararsızım	Sayı	14	5
	%	23,3	8,3
Katılmıyorum	Sayı	31	0
	%	51,7	0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	12	1
	%	20,0	1,7

İfade 13: Klasik müzik dinlemeyi sevmiyorum. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %20'sinin hiç katılmadığı, % 51,7'sinin katılmadığı, %23,3'ünün kararsız kaldığı ve %5,0'inin de tamamen katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %55'sinin tamamen katıldığı, %35'sinin katıldığı, % 8,3'ünün kararsız kaldığı, %1,7'sinin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin klasik müzik dinlemeyi sevdikleri, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise klasik müzik dinlemeyi sevmedikleri görülmüştür.

SORU 14- Klasik müzik dinlemeyi seviyorum ama çok iyi bilmiyorum.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	1	31
	%	1,7	51,7
Katılıyorum	Sayı	3	25
	%	5,0	41,7
Kararsızım	Sayı	8	3
	%	13,3	5,0
Katılmıyorum	Sayı	31,1	1
	%	51,7	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	17	0
	%	28,3	0

İfade 14: Klasik müzik dinlemeyi seviyorum ama çok iyi bilmiyorum. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 46,7'sinin tamamen katıldığı, % 31,7'sinin katıldığı, % 18,3'ünün kararsız kaldığı, %3,3'sinin katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 25'sinin kesinlikle katılmadığı, %60'ünün katılmadığı, % 5'sinin kararsız kaldığı, % 8,3'ünün katıldığı ve %1,7'unun tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin klasik müzik dinlemeyi sevdikleri ama bilmedikleri, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise klasik müzik dinlemeyi hem sevmedikleri hem de bilmedikleri görülmüştür.

SORU 15- Modern sanatı sevmem çünkü bana göre herkes yapabilir.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	1	33
	%	1,7	55,0
Katılıyorum	Sayı	0	21
	%	0	35,0
Kararsızım	Sayı	7	6
	%	11,7	10,0
Katılmıyorum	Sayı	32	0
	%	53,0	0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	20	0
	%	33,3	0

İfade 15: Modern sanatı sevmem çünkü bana göre herkes yapabilir. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 1,7'unun tamamen katıldığı, %11,7'ünün kararsız kaldığı, % 53'ünün katılmadığı, % 33,3'ünün kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 55'inin kesinlikle katıldığı, %35'inin katıldığı, % 10'unun kararsız kaldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin modern sanatı sevmeyi ve herkesin yapabileceğine inandıkları, sanat

eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise modern sanatı sevdikleri ve herkesin yapabileceğine inanmadıkları görülmüştür.

SORU 16- Arabesk mzık dinlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	0	35
	%	0	58,3
Katılıyorum	Sayı	0	17
	%	0	28,3
Kararsızım	Sayı	5	4
	%	8,3	6,7
Katılmıyorum	Sayı	30	1
	%	50,0	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	25	3
	%	41,7	5,0

İfade 16: Arabesk mzık dinlerim. Bu görüşe Sanat Kültürü dersini alan öğrencilerin % 41,7'unn hiç katılmadığı, %50'sinin katılmadığı, %8,3'unn kararsız kaldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Kültürü dersi almayan öğrencilerin % 58,3'unn tamamen katıldığı, %28,3'mın katıldığı, %6,7'nin kararsız kaldığı, %1,7'sinin katılmadığı ve % 5'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat kültürü dersini alan öğrencilerin arabesk mzık dinlemedikleri, sanat kültürü dersi almayan öğrencilerin arabesk mzık dinlemeyi tercih ettikleri görülmüştür.

SORU 17- Pop mzık dinlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	0	17
	%	0	28,3
Katılıyorum	Sayı	3	28
	%	5,0	46,7
Kararsızım	Sayı	5	8
	%	8,3	13,3
Katılmıyorum	Sayı	32	4
	%	53,3	6,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	20	3
	%	33,3	5,0

İfade 17: Pop mzık dinlerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin, % 5'unn katıldığı, %8,3'unn kararsız kaldığı, % 53,3'unn katılmadığı ve %33,3 'unn kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 5'sinin kesinlikle katılmadığı, %6,7'unn katılmadığı, % 13,3'unn kararsız kaldığı, %46,7' sinin katıldığı ve %28,3' unn tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin pop mzık dinlemedikleri, sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise pop mzık dinledikleri görülmüştür.

SORU 18- Klasik mzık dinlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	24	0
	%	40,0	0
Katılıyorum	Sayı	23	4
	%	38,3	6,7
Kararsızım	Sayı	11	0
	%	18,3	0
Katılmıyorum	Sayı	2	36
	%	3,3	60,0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	20
	%	0	33,3

İfade 18: Klasik mzık dinlerim. Bu görüşe Sanat Kültürü dersini alan öğrencilerin % 3,3'inin katılmadığı, % 18,3' sinin kararsız kaldığı, % 38,3'sinin katıldığı ve %40'ının tamamen katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Kültürü dersi almayan öğrencilerin %6,7'nin katıldığı, % 60'unn katılmadığı ve 33,3'unn kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat kültürü dersini alan öğrencilerin klasik mzık dinledikleri, sanat kültürü dersi almayan öğrencilerin klasik mzık dinlemedikleri görülmüştür.

SORU 19- Jazz dinlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	1	3
	%	1,7	5,0
Katılıyorum	Sayı	11	10
	%	18,3	16,7
Kararsızım	Sayı	12	10
	%	20,0	16,7
Katılmıyorum	Sayı	22	22
	%	36,7	36,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	14	15
	%	23,3	25,0

İfade 19: Jazz dinlerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 1,7'sinin tamamen katıldığı, %18,3'unun katıldığı,%20'sinin kararsız kaldığı , % 36,7'ünün katılmadığı ve %23,3'ünün kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %5'sinin tamamen katıldığı, %16,7'inin katıldığı, % 16,7'sinin kararsız kaldığı, % 36,7' sinin katılmadığı ve %25'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin de, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin de yaklaşık %50'sinin jazz dinlediği ve Yaklaşık %50'sinin kararsız kaldığı görülmüştür.

SORU 20- Sanatsal kitapları okumayı tercih ederim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	1	31
	%	1,7	51,7
Katılıyorum	Sayı	3	25
	%	5,0	41,7
Kararsızım	Sayı	8	3
	%	13,3	5,0
Katılmıyorum	Sayı	31,1	1
	%	51,7	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	17	0
	%	28,3	0

İfade 20: Sanatsal kitapları okumayı tercih ederim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 28,3'inin tamamen katıldığı, % 50'ünün katıldığı, % 20'ünün kararsız kaldığı , %1,7'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %6,7'inin tamamen katıldığı, %28,3'sinin katıldığı, %30'ünün kararsız kaldığı,%26,7'sinin katılmadığı ve %8,3'ünün kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %58'inin sanat kitapları okumayı tercih ettiği, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise %35'inin katılmadığı ve % 30'unun kararsız kaldığı görülmüştür.

SORU 21- Çok satan kitapları okumayı tercih ederim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	3	32
	%	5,0	53,3
Katılıyorum	Sayı	2	21
	%	3,3	35,0
Kararsızım	Sayı	6	5
	%	10,0	8,3
Katılmıyorum	Sayı	28	1
	%	46,7	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	21	1
	%	35,0	1,7

İfade 21: Çok satan kitapları okumayı tercih ederim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %5'inin tamamen katıldığı, % 3'unun katıldığı, % 10'ünün kararsız kaldığı %46,7'sinin katılmadığı ve %35'inin kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 53,3'ünün tamamen katıldığı, %35'sinin katıldığı, % 8,3'inin kararsız kaldığı, % 1,7'sinin katılmadığı ve %1,7'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin popüler kültürün bir dayatması olan çok satan popüler kitapları okumayı tercih etmedikleri, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise popüler kültürün dayatması olan çok satan kitapları okumayı tercih ettikleri görülmüştür.

SORU 22- Güncel kitapları okumayı severim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	9	23
	%	15,0	38,3
Katılıyorum	Sayı	36	25
	%	60,0	41,7
Kararsızım	Sayı	7	9
	%	11,7	15,0
Katılmıyorum	Sayı	6	2
	%	10,0	3,3
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	2	1
	%	3,3	1,7

İfade 22: Güncel kitapları okumayı severim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %15'ünün tamamen katıldığı, %60'sinin katıldığı, %11,7'inin kararsız kaldığı, %10'unun katılmadığı ve %3,3'ünün kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 38,3'sinin tamamen katıldığı, %41,7'sinin katıldığı, %15'ünün kararsız kaldığı, % 3,3'sinin katılmadığı ve %1,7'sinin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin hem de, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin güncel kitapları okumayı sevindikleri görülmüştür.

SORU 23- Tarih kitapları okumayı severim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	21	19
	%	35,0	31,7
Katılıyorum	Sayı	22	21
	%	36,7	35,0
Kararsızım	Sayı	10	8
	%	16,7	13,3
Katılmıyorum	Sayı	5	7
	%	8,3	11,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	2	5
	%	3,3	8,3

İfade 23: Tarih kitapları okumayı severim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %35'sinin tamamen katıldığı, %36,7'sinin katıldığı, %16,7'unun kararsız kaldığı, % 8,3'ünün katılmadığı ve %3,3'ünün kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 8,3'ünün kesinlikle katılmadığı, %11,7'inin katılmadığı, %13,3'sinin kararsız kaldığı, %35' unun katıldığı ve %31,7'sinin tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin ve Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin tarih kitaplarını okumayı sevindikleri görülmüştür.

SORU 24- Film seçimimi yönetmenine göre yaparım.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	27	0
	%	45,0	0
Katılıyorum	Sayı	19	3
	%	31,7	5,0
Kararsızım	Sayı	14	5
	%	23,3	8,3
Katılmıyorum	Sayı	0	31
	%	0	51,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	21
	%	0	35,0

İfade 24: Film seçimimi yönetmenine göre yaparım. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %45'inin tamamen katıldığı, % 31,7'ünün katıldığı, %23,3'unun kararsız kaldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 35'ünün kesinlikle katılmadığı, %51,7'sinin katılmadığı, %8,3'inin kararsız kaldığı, %5' sinin katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin film seçimlerini yaparken yönetmenine göre yaptıkları, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise film seçimini yönetmenine göre yapmadıkları görülmüştür.

SORU 25- Film seçimimi afişine ve oyuncularına göre yaparım.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	0	26
	%	0	43,3
Katılıyorum	Sayı	3	24
	%	5,0	40,0
Kararsızım	Sayı	1	8
	%	1,7	13,3
Katılmıyorum	Sayı	32	1
	%	53,3	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	24	1
	%	40,0	1,7

İfade 25: Film seçimimi afişine ve oyuncularına göre yaparım. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 40'sının hiç katılmadığı, %53,3'sinin katılmadığı, % 1,7'ünün kararsız kaldığı, %5,0'ının katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 43,3'sinin tamamen katıldığı, %40'sinin katıldığı, %13,3'ünün kararsız kaldığı, %1,7'sinin katılmadığı ve %1,7'sinin de kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin film seçimini afişine ve oyuncularına göre yapmadıkları, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise film seçimi yaparken filmin afişine ve oyuncularına göre seçtikleri görülmüştür.

SORU 26- Gişe rekorları kıran filmleri izlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	18	26
	%	30,0	43,3
Katılıyorum	Sayı	30	25
	%	50,0	41,7
Kararsızım	Sayı	5	8
	%	8,3	13,3
Katılmıyorum	Sayı	5	1
	%	8,3	1,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	2	0
	%	3,3	0

İfade 26: Gişe rekorları kıran filmleri izlerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %30'sının tamamen katıldığı, % 50'sinin katıldığı, %8,3'ünün kararsız kaldığı, % 8,3'sinin katılmadığı ve %3,3 kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %1,7'ünün katılmadığı, %13,3'sinin kararsız kaldığı, % 41,7'ünün katıldığı ve %43,3'unun tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin hem de Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin gişe rekorları kıran filmleri izledikleri görülmüştür.

SORU 27- Festival filmleri izlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	15	0
	%	25,0	0
Katılıyorum	Sayı	24	2
	%	40,0	3,3
Kararsızım	Sayı	18	6
	%	30,0	10,0
Katılmıyorum	Sayı	3	24
	%	5,0	40,0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	28
	%	0	46,7

İfade 27: Festival filmleri izlerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 25'unun tamamen katıldığı, % 40'ünün katıldığı, % 30'ünün kararsız kaldığı, % 5'ünün katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin, %3,3'inin katıldığı, % 10'sinin kararsız kaldığı, % 40'ünün katılmadığı ve %46,7'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin festival filmlerini izlediğini, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise festival filmlerini izlemedikleri görülmüştür.

SORU 28- Gittiğim oyunu yönetmenine ve yazarına göre seçerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	22	3
	%	36,7	5,0
Katılıyorum	Sayı	21	12
	%	35,0	20,0
Kararsızım	Sayı	15	19
	%	25,0	31,7
Katılmıyorum	Sayı	2	16
	%	3,3	26,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	10
	%	0	16,7

İfade 28: Gittiğim oyunu yönetmenine ve yazarına göre seçerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin, %3,3'sinin katılmadığı, %25'ünün kararsız kaldığı, % 35'sininin katıldığı ve %36,7'sinin tamamen katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %5'ünün tamamen katıldığı, %20'nin katıldığı, % 31,7'nin kararsız kaldığı, %26,7'sinin katılmadığı ve %16,7'inin kesinlikle katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin gittiği oyunu yönetmeni ve yazarına göre seçmedikleri, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise gittikleri oyunu yönetmenine ve yazarına göre seçtikleri görülmüştür.

SORU 29- Gittiğim oyunu afişine ve oyuncularına göre seçerim..

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	1	4
	%	1,7	6,7
Katılıyorum	Sayı	1	23
	%	1,7	38,3
Kararsızım	Sayı	6	15
	%	10,0	25,0
Katılmıyorum	Sayı	28	7
	%	46,7	11,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	24	11
	%	40,0	18,3

İfade 29: Gittiğim oyunu afişine ve oyuncularına göre seçerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %1,7'ünün tamamen katıldığı, %1,7'ünün katıldığı, % 10'unun kararsız kaldığı, %46,3'ünün katılmadığı ve %40'ının kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %18,3'sinin kesinlikle katılmadığı, %11,7'ünün katılmadığı, % 25'unun kararsız kaldığı, %38,3' sinin katıldığı ve %6,7' ünün tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin gittiği oyunu afişine ve oyuncularına göre seçmedikleri, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise gidecekleri oyunu afişine ve oyuncularına göre seçtikleri görülmüştür.

SORU 30- Gişe rekorları kıran oyunları izlerim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	0	2
	%	0	3,3
Katılıyorum	Sayı	4	4
	%	6,7	6,7
Kararsızım	Sayı	34	33
	%	56,7	55,0
Katılmıyorum	Sayı	22	21
	%	36,7	35,0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	2
	%	0	3,3

İfade 30: Gişe rekorları kıran oyunları izlerim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin %36,7' sinin hiç katılmadığı, % 56,7' sinin kararsız kaldığı, %6,7'sininin katıldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %3,3'ının tamamen katıldığı, %6,7'ının katıldığı, % 55'sinin kararsız kaldığı, % 35'ünün katılmadığı ve %3,3'ünün kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin hem de Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin gişe rekoru kıran filmleri izlemedikleri ve yaklaşık %55'inin de kararsız kaldığı görülmüştür

SORU 31- Şiir okumayı severim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	18	23
	%	30,0	38,3
Katılıyorum	Sayı	22	20
	%	36,7	33,3
Kararsızım	Sayı	8	7
	%	13,3	11,7
Katılmıyorum	Sayı	7	6
	%	11,7	10,0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	5	4
	%	8,3	6,7

İfade 31: Şiir okumayı severim. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 30'sinin tamamen katıldığı, %36,7'unun katıldığı,%13,3'ünün kararsız kaldığı , % 11,7'ünün katılmadığı ve %8,3'ünün kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 38,3'sinin tamamen katıldığı, %33,3'inin katıldığı, %11,7'sinin kararsız kaldığı, %10' sinin katılmadığı ve %6,7'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin de sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin de şiir okumayı sevdikleri görülmüştür.

SORU 32- Yaygın olarak İbrahim Sadri ve Ahmet Selçuk İlkan gibi şairleri okurum.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	0	30
	%	0	50,0
Katılıyorum	Sayı	3	25
	%	5,0	41,7
Kararsızım	Sayı	2	4
	%	3,3	6,7
Katılmıyorum	Sayı	34	0
	%	56,7	0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	21	1
	%	35,0	1,7

İfade 32: Yaygın olarak İbrahim Sadri ve Ahmet Selçuk İlkan gibi şairleri okurum. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin, % 5'ünün katıldığı, % 3,3'ünün kararsız kaldığı , %56,7'ünün katılmadığı ve %35'inin kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 50'inin tamamen katıldığı, %41,7'sinin katıldığı, % 6,7'inin kararsız kaldığı ve %1,7'ünün kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin popüler şairlerin kitaplarını okumadıkları, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise popüler şairlerin kitaplarını okudukları gözlemlenmiştir.

SORU 33- Melih Cevdet Anday ve Orhan Veli gibi klasikleşmiş şairleri okurum.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	34	2
	%	56,7	3,3
Katılıyorum	Sayı	20	25
	%	33,3	41,7
Kararsızım	Sayı	6	2
	%	10,0	3,3
Katılmıyorum	Sayı	0	25
	%	0	41,7
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	0	28
	%	0	46,7

İfade 33: Melih Cevdet Anday ve Orhan Veli gibi klasikleşmiş şairleri okurum. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 56,7'inin tamamen katıldığı, %33,3'unun katıldığı, %10'inin kararsız kaldığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin %3,3'ünün tamamen katıldığı, %5'sinin katıldığı, %3,3'inin kararsız kaldığı, % 41,7'sinin katılmadığı ve %46,7'inin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin klasikleşmiş şairlerimizin kitaplarını okudukları, Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin ise klasikleşmiş şairlerimizin kitaplarını okumadıkları görülmüştür.

SORU 34- Bir resmi kimin yaptığını merak etmem.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	5	10
	%	8,3	16,7
Katılıyorum	Sayı	10	7
	%	16,7	11,7
Kararsızım	Sayı	15	13
	%	25,0	21,7
Katılmıyorum	Sayı	24	18
	%	40,0	30,0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	6	12
	%	10,0	20,0

İfade 34: Bir resmi kimin yaptığını merak etmem. Bu görüşe Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin % 8,3'ünün tamamen katıldığı, % 16,7'sinin katıldığı, %25'inin kararsız kaldığı %40'ının katılmadığı ve %10'unun kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin % 16,7'sinin tamamen katıldığı, %11,7'sinin katıldığı, %21,7'ünün kararsız kaldığı, % 30'sinin katılmadığı ve %20'sinin kesinlikle katılmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin hem de Sanat eğitimi dersi almayan öğrencilerin bir resmi kimin yaptığını merak etmem fikrine katılmadıkları görülmüştür.

SORU 35- Ne olduğu hemen fark edilebilen fotoğraf gibi gerçekçi resimleri severim.

SEÇENEKLER		GRUPLAR	
		Deney	Kontrol
Tamamen Katılıyorum	Sayı	11	20
	%	18,3	33,3
Katılıyorum	Sayı	24	30
	%	40,0	50,0
Kararsızım	Sayı	18	7
	%	30,0	11,7
Katılmıyorum	Sayı	6	3
	%	10,0	5,0
Kesinlikle Katılmıyorum	Sayı	1	0
	%	1,7	0

İfade 35: Ne olduğu hemen fark edilebilen fotoğraf gibi gerçekçi resimleri severim. Bu görüşe Sanat Kültürü dersini alan öğrencilerin %18,3'sinin tamamen katıldığı, %40'sinin katıldığı, %30'unun kararsız kaldığı, % 10'ünün katılmadığı ve %1,7'sinin kesinlikle katılmadığı görülmüştür. Aynı ifadeye Sanat Kültürü dersi almayan öğrencilerin, %5'inin katılmadığı, % 11,7'sinin kararsız kaldığı ve %510'unun katıldığı ve %33,3'ünün tamamen katıldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sanat kültürü dersini alan öğrencilerin ve sanat kültürü dersi almayan öğrencilerin çoğunluğunun bu fikre katıldığı görülmüştür.

Tablo1- Genel Değerlendirme

Gruplar	X +-S	Günlük Yaşam	Sanat Eğitimi
Deney	96,15+-5,75	27,66+- 2,89	68,48+-4,81
Kontrol	94,03+-9,92	30,90+-5,05	63,13+-6,76
Sonuç	t=1,42 p=0,156 p>0,05 Önemsiz	t=4,29 p=0,001 p<0,05 Önemli	t=4,99 p=0,001 p<0,05 Önemli

Bu analiz sonuçlarını genel olarak toparlayacak olursak; 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun popüler kültürden günlük yaşamlarında etkilenmedikleri söylenebilir. Popüler kültürün getirilerinden olan arabesk ve pop müzik, marka düşkünlüğü, çok satan kitaplar ve gişe (Hollywood) filmleri, topluma verdiği zararı belli etmeden zehrini gizliden gizliye akıtır. "Sokaktaki insan" adıyla tabir edilen kitle, esiri olduğu popüler kültürün tehlikesinin farkına varmaz. Popüler kültür yorumu yer bırakmadığı için bu kitle, her şeyi sorgulamadan kabul eder. Sanat eğitiminin en önemli amaçlarından biri, öğrenciyi kitleden bağımsız tutarak birey olmasını sağlamaktır.

Yukarıda ilgili madde analizlerinden elde edilen verilere göre 'Sanat eğitimi dersi alan öğrencilerin çoğunluğunun giysi seçimlerinde markaya önem vermeyip karakterlerine göre seçim yapmaları, yaşadıkları mekanda kitsch tablolara yer vermedikleri, arabesk müzik dinlemedikleri, kitap okuma alışkanlığı kazandıkları, sinema ve tiyatroyu sevdikleri görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin popüler kültürden günlük yaşamda etkilenmedikleri söylenebilir.

Yapılan araştırma da her ne kadar ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin çoğunluğunun popüler kültürden çok fazla etkilenmedikleri bulgulanmışsa da, doğdukları günden bugüne kadar daha fazla kitle iletişim araçlarıyla iç içe yaşadıkları için Amerikan kültürünün „taklit içinde yaşayan’ özentiliğine maruz kalarak büyüdükleri söylenebilir.

Yönetmenini düşünmeden sadece oyuncu ve afişin ön planda olduğu filmlere yönelik yapılan seçimler, kitleye sunulan para kazanma amaçlı ortaya çıkan filmlerdir. Bu sebeple iyi bir sinema izleyicisi film seçimini afiş ve oyuncular yerine yönetmenine göre yapmalıdır. Bu verilere göre; ‘Sanat eğitimi dersi alan öğrencilerin çoğunun film seçimlerini, filmin afişine ve oyuncularına göre yapmamaları olumlu bir sonuçtur.

‘Sanat eğitimi dersi sadece eğitim alınan sanat dalını değil, bütün disiplinleri içermelidir. Diğer sanat dallarını takip ederek yapılan seçimler, popüler kültürden uzak, alınan eğitimi destekleyecek nitelikte olmalıdır. Yukarıdaki ilgili ifadelerle göre ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin çoğunlukla sanat eğitiminde popüler kültürden etkilenmedikleri gözlenmiştir. Bunun nedeni olarak; ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin, tamamen kitleyi hedef alan çok satan kitaplarını, gişe filmlerini, gişe oyunlarını, kitsch şairlerin şiirlerini tercih etmemeleri söylenebilir.

Yukarıdaki ilgili ifadelerle göre ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin genel olarak sanat eğitiminde popüler kültürden etkilenmedikleri söylenebilir. ‘Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin çoğunluğu çok satan kitapları okumak yerine sanatsal kitapları tercih etmeleri, şiir okumayı seven, kitsch şairlerin şiirlerini okumak yerine klasikleşmiş şairlerin şiirlerini okuyan, önemli sanat merkezlerindeki sanat etkinliklerini takip eden, kitsch tablolarla dolu sanat fuarlarıyla ilgilenmeyen klasik müzik dinleyen, modern sanatı kavramış oldukları gözlenmiştir. Ancak film seçimlerine bakıldığında, filmin yönetmenine göre yapan öğrenci sayısı kadar, filmin afişine ve oyuncularına göre de yapan öğrenci sayısı da göz ardı edilemez. Film seçimini afişe ve oyunculara göre yapan öğrencilerin aynı zamanda gişe filmlerini izlemeyi tercih eden öğrenci profili ile aynı olduğu söylenebilir.

Tablo2- Anne-Baba Eğitimine Göre Karşılaştırma

Eğitim Durumu(Baba)	Günlük Yaşam X+-S	Sanat Eğitimi X+-S	Eğitim Durumu(Anne)	Günlük Yaşam X+-S	Sanat Eğitimi X+-S
İlkokul n=39	29,74+- 4,52	64,79+-6,69	Okuryazar Değil n=15	29,26+- 5,37	66,26+-5,18
Orta Okul n=12	22,66+-2,18	67,91+-5,63	İlkokul n=39	29,25+- 4,14	65,12+-6,61
Lise n=46	28,23+-3,29	67,04+-5,46	Orta Okul n=12	28,41+-3,35	65,05+-5,34
Üniversite n=23	31,43+-6,04	63,95+-7,66	Lise n=46	30,09+-5,40	68,85+-7,21
Sonuç	F=3,07 p=0,067 p>0,05 Önemli	F=2,00 p=0,118 p>0,05 Önemli	Üniversite n=23	29,25+-4,34	62,00+-3,91
			Sonuç	F=0,33 p=0,853 p>0,05 Önemli	F=1,81 p=0,128 p>0,05 Önemli

Tablo 2 deki karşılaştırmaya göre anne ve babanın eğitim durumu öğrencilerin popüler kültüre yaklaşımında önemli olduğu görülmüştür.

Tablo3- Gelir Durumu

Gelir Durumu	Günlük Yaşam X+-S	Sanat Eğitimi X+-S
500> n=7	28,57+- 5,99	64,00+-7,78
600-1000 n=43	29,48+- 4,13	65,76+-6,60
1100-2000 n=55	28,81+-3,73	66,00+-5,59
2100-3000 n=12	28,50+-3,28	64,83+-5,28
3000 + n=3	39,66+-9,07	71,00+-17,57
Sonuç	F=5,07 p=0,001 p<0,05 önemli	F=0,70 p=0,593 p>0,05 Önemli

Tablo 3’teki karşılaştırmaya göre gelir düzeyine göre popüler kültürün günlük yaşama etkileri incelendiğinde gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur(p<0,05). Daha sonra değerler ikişerli karşılaştırıldığında geliri 500’ün altında olanlarla 3000’in üstünde olanlar- aylık geliri 600-3000’in üstünde olanlar, aylık 1100 ile 2000 arasında, 2100-3000’in arasında, 3000’in üstünde olanlar arasındaki farklılık önemli bulunurken(p<0,05) diğer gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur.

Tablo4- Öğrencilerin Yaşadığı Yer'in Popüler Kültüre Etkileri

Gelir Durumu	Günlük Yaşam X+S	Sanat Eğitimi X+S
Köy n=19	30,63+- 6,25	66,85+-6,53
İlçe n=29	29,51+- 3,74	65,75+-4,80
K.Şehir n=36	29,50+-3,20	64,66+-6,02
B.Şehir n=36	28,16+-4,71	66,41+-7,85
Sonuç	F=1,43 p=0,237 p>0,05 önemsiz	F=0,66 p=0,578 p>0,05 Önemsiz

Tablo 4'te karşılaştırmada görüldüğü üzere öğrencilerin büyüdüğü ve yaşadığı çevrenin popüler kültüre etkisinin önemsiz olduğu görülmüştür.

13. SONUÇ VE ÖNERİLER

13.1. SONUÇ

1- Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre popüler kültürün; 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin günlük yaşamlarında çok fazla etkili olmadığı gözlenmiştir. Genel olarak 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin günlük yaşamlarında, giysi seçiminde yaptıkları tercih sebeplerine bakıldığında çoğunlukla markayı önemsemedikleri görülmüştür. 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin sinemaya gitmeyi sevdiği gözlenmiş ancak film seyretme sıklığının daha az olduğu saptanmıştır. Genellikle tiyatroya gitmeyi seven çoğunluğun oyun izleme alışkanlıkları çok düşük olarak bulgulanmıştır. Ayrıca büyük bir çoğunluğun pop ve arabesk müziği hiç dinlemedikleri gözlenmiş, jazz müziği dinleme oranları klasik müzik dinleme oranlarına göre daha fazla olduğu bulgulanmıştır. Bununla birlikte 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin yaşadıkları mekanın duvarlarında kitsch tablolar yerine ünlü ressamların eserlerine yer verdikleri gözlenmiştir.

2- 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin çoğunlukla sanat eğitiminde popüler kültürden etkilenmedikleri gözlenmiştir. 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin genel olarak güncel kitaplara oranla sanat kitapları okumayı tercih ettiği gözlenmiştir. Film seçimlerini genellikle oyunculara ya da afişe göre yapmaya oranla yönetmene göre yaptıkları saptanmıştır. Ayrıca gişe rekorları kıran filmleri izlemek yerine genel olarak festival filmlerini tercih ettikleri görülmüştür. 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin büyük bir oranla gittikleri oyunları, oyunun yönetmeni ve yazarına göre yapmadıkları gözlenmiştir. Aynı zamanda çok seyredilen oyunları da izlemeyi önemli bir çoğunlukla tercih etmedikleri görülmüştür. 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun şiir okumayı sevdiği gözlenmiş ve popüler şairlerin şiirlerini okumayı önemli ölçüde tercih etmedikleri saptanmıştır. 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin kayda değer orandaki çoğunluğunun modern sanatı sevdiği, bir resmin yaratıcısının kim olduğunu merak ettikleri ve kitsch resimlerden hoşlanmadıkları saptanmıştır.

3- 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilerin genel olarak sanat eğitiminde popüler kültürden etkilenmedikleri gözlenmiştir. Ancak 'Sanat eğitimi dersini almayan öğrencilerin 'Sanat eğitimi dersini alan öğrencilere göre sanat eğitiminde popüler kültürden daha fazla etkilendikleri saptanmıştır.

4- Öğrencilerin evlerine giren net gelirlerine bakıldığında; geliri 1100- 2000 tl arası olan öğrenciler çoğunlukta olduğu görülmüştür. Aynı zamanda geliri 600-1000 tl arası ve 2100-3000 tl arasında olan öğrenci sayısı da oldukça yüksektir. Anket analizlerine göre öğrencilerin ekonomik durumu, popüler kültürün sanat eğitimlerini ve günlük yaşamlarını etkilemektedir.

13.2. ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- 'Sanat eğitimi dersi ve sanat eğitimi vb. derslerin etkin biçimde alan uzmanları tarafından üniversitelerin bütün bölümlerinde en az iki yarıyıl seçmeli ders olarak verilmesi ,
- Bu dersi verecek öğretim elemanları öğrencilerin, farklı disiplinlerden okul içinde de yararlanmaları sağlanmalıdır, okul donanımı bu yönde hazırlanmalıdır,
- Üniversitelerde Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenime devam öğrencilerin, eğitim aldıkları bölümde en az dört dönem seçmeli olarak sanat eğitimi dersi almaları sağlanmalı ve diğer sanat disiplinlerine yönelik ders programları sağlanabilir. Bu sayede öğrencinin sanat etkinliklerine yönelik seçimlerinde popüler kültürden uzak durması sağlanarak, kazandıkları bakış açılarıyla izledikleri filmde dinledikleri müziğe kadar yaptıkları tercihler sanat eğitimcileri kadar gelişebilir.
- Sanat eğitimi ile toplumun bilinçlendirilmesi adına sosyal sorumluluk projeleri geliştirilebilir.

5- Eğer ileride daha aydın ve kültürlü bir Türkiye isteniyorsa okul öncesinden itibaren bilinçli bir sanat eğitimi verilmelidir. Ulu önder Atatürk'ün dediği gibi "Sanatsız Kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir" sözünden yola çıkarak ülkemizin can damarını koparmamak için sanat eğitimi ülkemizin olmazsa olmazıdır.

KAYNAKÇA

- Akyıldız, A. (2006). Sanat Ve Popüler Kültür. 8. Ulusal Sanat Sempozyumu, 18-20 Ekim. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. Ankara.
- Aslışen, M. (2006). Postmodernizm Süreçte Kitsch Olgusu. (Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Cilt No:1, 187093).
- Antmen, A. (2008). 20.yy. Batı Sanatında Akımlar. İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Baudrillard, J (2004). Tüketim Toplumu. (İkinci Basım). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Baudrillard, J (1998). Simülakrlar ve Simülasyon. (Birinci Baskı). Çeviren: Oğuz Adanır. İzmir: Dokuz Eylül Yayınları.
- Baudrillard, J (1988). Metinler ve Söyleşiler. (Birinci Basım). Çeviren: Oğuz Adanır. İzmir: Ajans Tümer.
- Çadırcı, O. (2008). Düşünsel Sentezden Sanat Eğitime. Rh+ Sanart Dergisi, Nisan. Sayı 50.
- Çağan, K (2003) Popüler Kültür ve Sanat. (Birinci Basım). Ankara: Altinküre Yayınları.
- Dastarlı, E. (2007). Sanatın Kitschi. Rh+ Sanart Dergisi, 14.
- Dokak, H. (2008). Üniversiteler Ne Yapmalı?. Rh+ Sanart Dergisi Nisan, Sayı 50.
- Doyran, Y. (2008). Üniversitelerimizde Sanat Eğitiminde Temel Sorunlara Yaklaşım. Rh+ Sanart Dergisi Nisan. 38.
- Erbay, M. (2000). Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Matbacılık.
- Gans, H.J. (2007) Popüler Kültür ve Yüksek Kültür. (İkinci Baskı). Çeviren: Emine Onaran İncirlioğlu. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları
- Gençaydın, Z. (1990). Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi Ve Sorunları. Ankara: Türkiye Eğitim Derneği Yayınları.
- Germaner, S. (1997). 1960 Sonrası Sanat: Akımlar Eğilimler, Gruplar, Sanatçılar. (Birinci Baskı). İstanbul: Kabalıcı Yayınları.
- Giderer, H. (2003). Resmin Sonu. (Birinci Baskı). Ankara: Ütopya Yayınevi
- Güleç, E. (2006). Sanat ve Popüler Kültür. 8. Ulusal Sanat Sempozyumu, 18-20 Ekim. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. Ankara.
- Hançerlioğlu, O. (1989). Felsefe Sözlüğü. İstanbul: Remzi Kitabevi
- İlkyaz, A. (2004). Sanat Eğitimi 2 Sempozyumu. 28-29-30 Nisan. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi. Ankara.
- Kahraman, H (2003). Kitle Kültürü Kitlelerin Afyonu. (Birinci Baskı). İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Kahraman, H (2005). Sanatsal Gerçeklikler, Olgular ve Öteleri... (Üçüncü Baskı). İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Karasar, N. (1991). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara.
- Kumral, Ç (1996). Türkiye'de Popüler Kültürün Yönelimleri Ve Plastik Sanatlar Eğitime Etkisi (Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Cilt no1, 41505).
- Lynton, N (2004). Modern Sanatın Öyküsü. (Üçüncü Baskı). Çeviren: Cevat Çapan, Sadi Öziş. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Maktav, H. (1993). Türkiye'de Popüler Kültür ve Televizyon. (Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Cilt No: T-24287).
- May, R. (2001). Yaratma Cesareti. İstanbul: 2. Baskı. Metis yayınları.
- Mülayim, S. (1994). Sanata Giriş, (2. Baskı). İstanbul: Bilim Teknik Yayınevi.

- Özbek, M. (1990) Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski. İstanbul: İletişim Yayıncılık.
- San,İ. (1979). Sanatsal Yaratma Ve Çocukta Yaratıcılık. Ankara: 2. Baskı, Tisa Matbası.
- San, İ (2003). Sanat Eğitimi Kuramları. Ankara: Ütopya Yayınları
- Sombart, W. (1998). Aşk, Lüks ve Kapitalizm. (Birinci Basım) Çeviren: Necati Akça. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Tezcan, M. (1997). Kültürel Antropoloji. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Yayınlar Dairesi Başkanlığı Kültür Eserleri Dizisi/199.
- Turani, A (2003). Çağdaş Sanat Felsefesi. (Dördüncü Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Tütüncü, S.(2006). İlköğretim Görsel Sanatlar (Resim-İş) Eğitimi Dersi Çerçevesinde Çocuk Resminde Yaratıcılık Kavramının Algılanışına İlişkin Bir Durum Çalışması, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yel, A. (1999). Popüler Kültür ve Ülkemizdeki Empoze Kültür. Köprü Dergisi, 67.
- Yılmaz, M. (2004). Sanatın Felsefesi Felsefenin Sanatı. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Yılmaz, M. (2006). Modernizmden Postmodernizme Sanat. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Yücel,B (2009) Popüler Kültürün Sanat Eğitime Etkileri. Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Görsel kaynakça

Görsel1- <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/tr/8/85/Image-Hamilton-appealing2.jpg> 06.02.2018

Görsel2-<https://uploads8.wikiart.org/images/peter-blake/the-toy-shop-1962.jpg>06.02.2018